

International Institute of Christian Ministries

CRE 104

**FITORIANA NY FILAZANTSARA
AMIN'NY ANKIZY**

Nosoratan'i
Dr Linda Mei Lin Koh
Lehiben'ny Sampana Miadidy ny Ankizy
Foibe Manerantany

NY TANJON'NY FAMPIANARANA

Ity fampianarana ity dia natao hanampiana anao hianatra ny:

1. Fomba fitaomana ny ankizy ho eo amin'i Jesosy sy ny fanampiana azy ireo hanana fifandraisana be fitiavana sy tia manompo miaraka Aminy.
2. Fomba fiasa mahomby hanampiana ny ankizy hivelatra amin'ny fianarana manan-danja sy fiainam-bavaka.
3. Hevitra isan-karazany hitaomana ny ankizy tsy mpiditra ampiangonana.
4. Fomba fikarakarana fandaharam-potoana fitaomana ny ankizy avy any ivelany.

FAMPIHARANA TAKIANA TSY MAINTSY ATAO :

CRE 104   **Mampianatra ny Leson'ny Sekoly Sabatan'ny Ankizy mandritra ny Sabata efatra fara-fahakeliny.**

BOKY FILAN-KEVITRA

Schultz, Thom and Joani. *Why Nobody Learns Much of Anything at Church; and How to Fit it*. Loveland, CO: Group Publishing, 1996. (Misy horonantsarimihetsika mifandraika amin'izany.)
Barna, George. *Transforming Children into Spiritual Champions*. Ventura, CA: Regal Books, 2003.

SOSO-KEVITRA NY AMIN'NY ZAVATRA TAKIANA AMIN'NY MPIANATRA

1. Manatrika tsy tapaka ny fampianarana ary mandray anjara amin'ny ady hevitra.

2. Mamaky ireo boky filan-kevitra.
3. Manampy amin'ny fikarakarana ary mandray anjara amin'ny fandaharam-potoana fanaovana asa fitoriana amin'ny ankizy any ivelany, na manao famelabelarana ao anatin'ny seminera fanofanana karakarain'ny Sampana Miadidy ny Ankizy na ny Sekoly Sabata.

DRAFITRA

- I. Fanaovana Asa Fitoriana amin'ny Ankizy: Mitaona Ny Ankizy Ho Eo amin'i Jesosy.
- II. Ny Fomba Fikarakarana Fandaharam-potoana Fanaovana Asa Fitoriana amin'ny Ankizy any Ivelany.

FIZARANA 1

FANAOVANA ASA FITORIANA AMIN'NY ANKIZY: MITAONA NY ANKIZY HO EO AMIN'I JESOSY

Ny ray aman-dreny Kristiana rehetra dia samy te hitaona ny zanany ho eo amin'i Jesosy. Ny ankizy no ho avintsika. Ny ankizy no ho avin'ny fiangonana. Na izany aza anefa dia tokony hanaiky isika fa ireo fiovana misy ao anatin'ny kolontsaina hiaainantsika ankehitriny dia namolavola ankizy miara-taona vaovao, izay mametraka fihaikana lehibe kokoa ho an'ny mpitarika sy ny mpampianatra ny fampidirana azy ireo ho amin'ny zava-panahy.

Ny ankizy ankehitriny dia maniry fatratra ny zavatra haingana: sakafo vita haingana, asa vita haingana, fankasitrahana mora azo, ary fitomboana haingana. Izy ireo ihany koa dia mahafehy ny tontolon'ny elektronika manomboka amin'ny solosaina ka hatramin'ny fifandraisan-davitra, kapila mangirana (CD-Rom sy DVD), ary ny "Play Stations" (kilalao atao amin'ny solosaina na amin'ny fahitalavitra.) Vitan'izy ireo ny manangona fahalalana maro na dia tena mbola zaza aza izy.

Indrisy anefa fa nandray fomba amam-panao mifangaro ihany koa ny ankizy ankehitriny. Ny zavatra mety amin'ny trangan-javatra iray dia tsy voatery ho mety amin'ny hafa. Io taranaka vaovao io dia manana ny sarin'ireo mpiady mahery setra, mpihira mozika mavesatra (rock), ary mpilalao sarimihetsika malaza alain-tahaka. Eo amin'ny toerana izay misy azy ireo no tokony hanehoantsika an'i Jesosy ho ohatra alainy tahaka.

Na izany aza anefa dia mbola tian'i Jesosy sy omeny lanja ny ankizy, ary raha olon-dehibe be fitiavana no mitarika azy mialoha eo amin'ny fiainany, dia hamaly ny antson'i Jesosy amin'ny famonjena izy ireo. I Ellen G. White dia nandefa fahazavana fanampiny ny amin'ny maha-zava-dehibe ny ankizy any amin'ny fanjakan'ny lanitra: "Tamin'ireo ankizy izay nentina nifampikasoka tamin'i Jesosy no nahitany lehilahy sy vehivavy izay tokony ho mpandova ny fahasoavany sy votoatin'ny fanjakany, ary ny sasany tamin'izy ireo dia ho tonga martiora noho ny Aminy. Fantany fa hihaino Azy ireo ankizy ireo ary hanaiky Azy ho Mpanavotra azy ireo, manana fahavononana mihoatra lavitra noho ny an'ny olon-dehibe..." Eny tokoa, ry ray aman-dreny, ry mpampianatra, ary izay rehetra miara-miasa amin'ny ankizy, zava-dehibe ny fianaran'ny fiangonana mamantatra ny filàn'izy ireo sy ny fiezahana mikatsaka fomba ahatafitana ny hafatra amin'ireo ankizy ao anatiny sy ivelan'ny fiangonana.

FANEHOANA AN-TSARY IREO MPINO EO AMIN'NY FIARAHA-MONINA

Ny Dr. Ralph Neighbour, mpanonta ny gazety boky "Cell Church", dia nampiasa ity fanehoana an-tsary manaraka ity hanazavany ny toerana misy ny olona izay tsy mbola tonga ao amin'ny finoana an'i Jesosy.

Karazany B

2

Baiboly
Fiaianana

3

Vatana

|

Ireo olona eo amin'ny ampahany 5 no tena lavitra indrindra an'Andriamanitra. Izy io no maneho ireo vondron'olona be dia be izay tsy mahafantatra ny Filazantsara. Ny vondrona miha-kely kokoa aseho eo amin'ny ampahany 4, dia maneho ireo olona izay nandre ny Filazantsara kanefa kosa tsy nandray izany noho ny antony isan-karazany. Mety manohitra ny Filazantsara izy ireo noho ny zavatra izay hitany fa tsy mifanaraka amin'izany eo amin'ny fiainan'ny Kristiana, na eo amin'ny fiainam-piangonana. Mety tsy liana tsotr'izao fotsiny ihany koa izy. Ireo vondrona roa ireo no antsoina hoe "Tsy Mpino Karazany B".

Ireo ampahany telo eo an-tampon'ilay telozoro kosa dia maneho ireo olona izay azo lazaina fa mifandray amin'ny fiangonana ihany. Mety mahafantatra olona ao am-piangonana izy, na mety tonga ao am-piangonana, kanefa mbola nandray fanapahan-kevitra. Ireo no "Tsy Mpino Karazany A" ary raha dinihina lalina kokoa dia ao amin'io ampahany io avokoa ny anakabeazan'ny mpino rehetra.

Tafiditra ao anatin'ireo vondrona ireo ny ankizy. Misy ankizy mbola tsy nandre ny momba an'i Jesosy mihitsy, noho izany dia tsy mahalala ny Filazantsara izy ireny. Misy ihany koa ireo izay efa mba nentina tany am-piangonana na tany amin'ny Kristiana, kanefa nitodi-damosina ary nanapa-kevitra ny tsy hanara-dia an'i Jesosy. Izy ireny no "Tsy Mpino Karazany B".

Ny ankabeazan'ireo ankizy izay mameno ny Sekoly Sabatantsika sy ny fandaharam-potoana rehetra dia ao anatin'ny "Tsy Mpino Karazany A". Manana fifandraisana amin'ny olona ao am-piangonana izy ireny na mankao am-piangonana ny ray aman-dreniny.

Ho tsikaritrao fa ireo "Tsy Mpino Karazany A" dia handray ny hafatry ny Filazantsara amin'ny alalan'ny fomba roa. Ilay ampahany 2 no maneho ireo ankizy izay mahazo fampianarana ara-

Baiboly ary izy ireo no tonga tsy tapaka ao amin'ny Sekoly Sabata mba handre ny momba an'i Jesosy. Ilay ampahany 3 no maneho ny endrika hafa isehoan'ny fampianarana ao am-piangonana, izay amin'ny alalan'ny fiainam-piangonana. Rehefa mijery ireo olon-dehibe mpino miaina amin'ny fivavahany ny ankizy, dia misintona hevitra momba ny fahamarinan'ireo zavatra izay nampianarina azy.

Zava-dehibe ny fampifanarahana ny fampianaran'ny Baiboly amin'ny fampianaran'ny Tenan'ny fiangonana. Ohatra: tsy misy antony ny fampianarana ny ankizy ao amin'ny Sekoly Sabata hoe tokony hifankatia ny Kristiana, raha toa ka maro ny ady misy eo amin'ny samy olon-dehibe mambran'ny fiangonana. Tsy mahomby ny vavaka raha toa ka tsy nisy olona nahazo valim-bavaka mihitsy tao am-piangonana.

Hita fa nahomby ny fiangonantsika tamin'ny fampahafantarana ny Baiboly tamin'ireo ankizy, tamin'ny alalan'ny Sekoly Sabata voalamina tsara. Mbola ampahany amin'ny dingana fitoriana ny Filazantsara ihany izany. Na izany aza anefa, ny fiangonana dia tsy maneho amin'ny ankizy hoe i Kristy dia miasa eo amin'ny fiainan'ny olon-tsotra. Ny Tenan'i Kristy dia tsy maintsy maneho fa mifankatia isika, mifanohana, ary mifamela heloka tahaka ny nasehon'i Jesosy antsika.

Fanontaniana hifanakalozan-kevitra:

- a. Miombon-kevitra amin'ny fanehoana an-tsary nataon'i Ralph Neighbour mahakasika ny tsy mpino ve ianao? Hazavao.
- b. Inona no azonao atao amin'ny ampahany 2 sy 3 mba hampisy fiantraikany amin'ireo ankizy izay vao nifankazatra tamin'ny fiangonana misy anao?

MIALOHAN'NY HANOMBOHANAO...

Sarobidy amin'Andriamanitra ny ankizy ary te hitaoana azy ireo hanaraka an'i Jesosy isika. Mora amintsika ny miroso amin'ny fanaovana drafitra mahafinaritra ho an'ny fitoriana ny Filazantsara amin'ny ankizy, ary adinontsika fa ny ankizy dia efa olona iray mahaleotena. Tsy olon-dehibe nakelezina izy ireny, fa kosa manana ny filàny manokana, ny tahony, ary ny fanontaniany izay tokony hosaintsainina. Marefo dia marefo ihany koa ankizy, ary manana andraikitra isika handinika tsara sy hivavaka mafy ho an'ireo fomba fitoriana ny Filazantsara amin'izy ireny.

A. NY FILAN'NY ANKIZY: Ny ankizy dia olona manana ny filàny ara-pihetsehampo, ara-tsosialy, ara-batana, ara-panahy, ary ara-tsaina. Mila fitiavana sy fikarakarana avokoa izy rehetra ireny. Mila fahalalana izy hilalaovany, hikorokarohany, hamoronany, ary hilazany izay tiany ambara. Mila ampianarina azy ny tombambidy tena marina, ary ampiatrehana fihaikana izy hianatra sy hifehy fahaizamanao sy fahalalana vaovao. Rehefa eo ambany fiadidiansika izy ireny dia mila manolotra tontolo voaaro ho azy isika, izay toerana ahatsapan'ny ankizy fa voaray tsara izy, manana ny lanjany, ary ekena amin'ny maha-izy azy.

Ny mpikarakara sy ny mpampianatra dia mila manorina fifandraisana amin'ny fo feno fahatsorana sy fifandraisana mafana amin'ny ankizy. Na izany aza anefa, zava-dehibe ny tokony hampirindra sy hampifanaraka tsara io fifandraisana io, ka atao azo antoka fa tsy mahazo tombony avy aminy ny olon-dehibe.

Zava-dehibe ny fihainoana ny ankizy. Teny izay mifanaraka amin'ny taonan'ny ankizy ampiasaina, ary mampiasa ohatra mivaingana hanazavana hevitra iray. Ataovy azo antoka hoe mijery ny masony ianao rehefa miresaka amin'izy ireo.

JEREO TSARA!

- ▢ Fantaro ny anaran'ny ankizy, manehoa fahalianana amin'izay mahaliana ny ankizy.
- ▢ Aoka hifampijery rehefa miresaka.
- ▢ Mampiasà teny mifanaraka amin'ny taonan'ny ankizy.
- ▢ Mihainoa amin'ny alalan'ny sofina sy ny maso.
- ▢ Ento am-bavaka ireo ankizy mihaona amina.

B. FIAROVANA NY ANKIZY: Ny fiarovana ara-batana ho an'ny ankizy dia manan-danja mihoatra noho ny zava-drehetra. Ataovy azo antoka fa ny efitrano izay ampiasain'izy ireo dia azo antoka, madio, ary voaro amin'ny loza. Tokony hisy olon-dehibe mpampianatra sy mpanampy ampy, mifanaraka amin'ny isan'ny ankizy hiandraiketanareo. Jereo tsara ny fivoahana sy ny fidirana ary ny fivoahana raha sanatria may ny trano. Tokony hananana fitaovana famonjena voina raha sanatria misy maratra kely.

Zava-dehibe tokoa ny fitanana an-tsoratra mirakitra ny anarana, ny adiresy, ary laharan-telefaonin'ireo ray aman-dreny sy ny olon-dehibe mpikarakara, miaraka amin'izay tsara ho fantatra mahakasika ny fahasalaman'ilay zaza. Raha toa ianareo ka mitondra ireo ankizy mivoaka ivelan'ny toerana misy ny fiangonana mba andeha hitsangatsangana any ankalamanjana, dia ataovy azo antoka fa mahazo "alalana" an-taratasy misy ny sonian'ny ray aman-dreny ianareo.

JEREO TSARA!

- ▢ Aoka ho jerena raha voaro ny trano misy anareo.

- ▯ Manofàna olona mpirotsaka an-tsitrabo mahakasika ny famonjena voina.
- ▯ Jereo raha mifandanja tsara ny isan'ny ankizy sy ny olon-dehibe.
- ▯ Aoka hanana fitanana an-tsoratra.
- ▯ Araho ny fitsipika mifehy ny fiarovana ny zaza eo aminareo.

Ny fiangonana ihany koa dia tokony hanana fitsipika mifehy ny fiarovana ny ankizy. Raha toa ka mbola tsy misy izany dia tokony hanangana iray ny fiangonana. Tokony ho tafiditra ao anatin'izany tari-dalana izany ny taratasy fanambaràna sy fanamarihana andininy avy amin'ny fitsipika, soniavin'ireo mpanampy mirotsaka an-tsitrabo. Ny mpirotsaka an-tsitrabo rehetra miara-miasa amin'ny ankizy dia tokony handalo fihofanana mahakasika ny olana eo amin'ny resaka fiarovana ny ankizy. Ireto tari-dalana manaraka ireto, izay nalaina avy tamin'ny tatitra navoakan'ny "Home Report" mitondra ny lohateny hoe "Safe from Harm" (Voaro tamin'ny Loza), taorian'ny "Children Act" ny taona 1989, dia tena manampy be tokoa amin'ny fiarovana ny ankizy sy ny olon-dehibe izay miara-miasa aminy.²

TARI-DALANA HO AN'NY FOMBA FANAO VOARO

- ▯ Raha mety dia ezaho mba ho olon-dehibe roa hatrany no miaraka amin'ny tarika iray.
- ▯ Tsy tokony hisy olon-dehibe mandeha irery miaraka amin'ny ankizy raha toa ka misy tombotsoa ahafahany manao izany na tsy misy mihitsy, amin'ireo hetsika izay mety ho jeren'ny hafa.
- ▯ Na aiza na aiza hitondrana ny ankizy amin'ny fiarakodia dia aoka mba hisy olona mihoatra ny iray ao anatin'ilay fiara.

- ▯ Hajao ny zon'ny ankizy iray hanana ny fiainany manokana.
- ▯ Ataovy azo antoka hoe mifanaraka amin'ny tokony ho izy ny fifandraisana ara-batana sy ara-pitenenana.
- ▯ Raha toa ianao ka mahita olon-dehibe iray hafa mampiseho fihetsika izay tsy mifanaraka amin'ny tokony ho izy, dia mivonona hiteny izany aminy na amin'ny mpitarika hafa.

Fifanakalozan-kevitra:

1. Ahoana no fomba ahafahantsika mamporisika ny ankizy hilaza raha toa ka nanaovan'ny olon-dehibe iray fihetsika izay tsy mifanaraka amin'ny tokony ho izy na niharan'ny fanararaotana izy?
2. Isaky ny inona ny fiangonana no tokony hikarakara fandaharam-potoana fanofanana ho an'ireo mpirotsaka antsitrapo miara-miasa amin'ny ankizy?
3. Ekenao ve ny fiheverana fa ny ankizy dia "olon-dehibe nakelezina fotsiny"? Hazavao ny hevitrao.

ZAVATRA MITONDRA HERY MIASA MANGINA

Tsy mandray fanapahan-kevitra hanaraka an'I Kristy ny ankizy raha toa ka tsy misy na inona na inona eo anatrehany. Maro ny zavatra izay mitondra hery miasa mangina amin'ny ankizy hahatonga azy hanaiky an'i Jesosy. Andeha ho zahana ny tsirairay avy amin'ireny zavatra mitondra hery miasa mangina mahery vaika amin'ny ankizy ireny.

- A. NY FIANAKAVIANA. Ny fianakaviana dia tsy nataon'Andriamanitra ho fantsona mpitondra sakafo sy fiarovana fotsiny ihany. Izy io dia natao ho fiarahamonina mifanakaiky sy mafana, ary ao ano hianaran'ny ankizy ny fahaiza-miaina miaraka amin'ny hafa, ny tombambidy sy ny fomba amam-panao, ary ny soa toavina eo anivon'ny fiarahamonina. Hianaran'izy ireo ihany koa ny finoan'ny fianakaviana ny momba an'Andriamanitra. Ny ray aman-dreny dia antsoin'Andriamanitra hampita ny tantara mahakasika Azy sy ny fampianarany amin'ny zanany.

"Ary tiava an'i Jehovah Andriamanitrao amin'ny fonao rehetra sy ny fanahinao rehetra ary ny herinao rehetra. Ary aoka ho ao am-ponao izao teny andidiako anao anio izao. Dia ampianaro tsar any zanakao izany, ary resaho, na mipetraka ao an-trano ianao, na mandeha any an-dalana, na mandry, na mifoha; ary fehezo ho famantarana eo amin'ny tananao ireny, ary aoka ho fehy fampahatsiarovana eo ambonin'ny andrinao." (Deutoronomia 6:5-9)

Ny ankizy tao anatin'ny fiarahamonina tamin'ny andron'ny Testamenta Taloha dia nianatra ny momba

an'Andriamanitra hatramin'ny fahazazany. Rehefa nambara tamin'izy ireo tao anatin'ny fetim-pianakaviana izany, tamin'ny sorona sy ny fety masina, dia nampahatsiahivina azy ireo matetika ny fomba nitarihan'Andriamanitra ny razambeny namakivaky ny Ranomasina Mena sy ny Onin'i Jordana, ary ny fomba nidiran'izy ireo tamin'ny Tany Nampanantenaina.

Eny tokoa, ny ankizy dia mianatra ny momba an'Andriamanitra ao anatin'ny tontolo izay ahitany fomba fiaina Kristiana hiainana manodidina azy. Mora manaiky ny fampianaran'ireo ray aman-dreniny sy ny finoany izy ireo rehefa mahita azy ireo "manao izay lazainy."

Nanamafy ny maha-zava-dehibe ny fampianaran'ny ray aman-dreny ny momba an'Andriamanitra i Elle G.White:

"Ny lesona voalohany izay tsy maintsy ampianarina ny ankizy dia ny hoe Andriamanitra no Rainy. Izany lesona izany dia tokony omena azy ireo ao anatin'ny fahazazany. Tokony ho tsapan'ny ray aman-dreny fa tompon'andraikitra izy ireo eo anatrehan'Andriamanitra, amin'ny fanazarana ny zanany amin'ny Rainy any an-danitra... Ny hoe Andriamanitra dia fitiavana no tokony ampianarina amin'ny lesona tsirairay avy." Child Guidance, t.487

Ao amin'ny fianakaviana no hianaran'ny ankizy voalohany ny momba ny fitiavana sy ny fahatokiana. Rehefa maneho fitiavana amin'ny zanany ny ray aman-dreny, mihaino azy, manokana fotoana iarahana milalao sy mifaly aminy, manome lanja azy, dia mampifandray ny zanany amin'ny fitiavan'Andriamanitra izy ireo. Izany no hanangana fototra izay ahatonga ny ankizy hanolotena ho an'i Jesosy.

B. NAMANA. Ny ankabeazan'ny ankizy izay manaiky an'i Jesosy dia efa nanana namana Kristiana talohan'izany. Matoky an'i

Jesosy izy satria matoky ny namany. Noho izany, ny ankizy dia afaka milaza ny momba an'i Jesosy amin'ny ankizy hafa.

Tao anatin'ny bokiny mitondra ny lohateny hoe "Shouting in the Temple" (Tabataba tao am-piangonana) no nanamafisan'i Lorna Jenkins fa "ny dingana voalohany hitaomana ny ankizy ho eo amin'i Kristy dia ny fanombohana mifandray amin'izy ireo."³ Ny finamanana no mitarika ny ankizy hamonjy Sekoly Biblikan'ny Fialantsasatra rehefa manasa azy ho any ny namany. Ny finamanana no mahasarika ny ankizy hamonjy ny Oran'ny Tantara, Lasin'ny Baiboly, ary fandaharam-potoana hafa.

Tany Argentine no nahitako ankizy kely iraikambinifolo taona nitaona ankizy iray folo taona ho an'i Kristy. Rehefa nifarana ny batisa dia namihina ilay namany iraikambinifolo taona ilay zazalahy ary nilaza hoe: "Tiako ianao. Afaka mihaona aminao ve aho anio alina?" Nanomboka teo ny finamanana vaovao.

Mpinamana be i Jeremy sy Gary. Rehefa nirava izy ireo indray andro, dia nanontany an'i Gary tamin-kafaliana i Jeremy nanao hoe: "Hitanao, manana Vondron'ny Baiboly izahay ao am-piangonanay amin'ny Zoma alina ho avy izao. Te ho any ve ianao?"

"Fa inona izany Vondron'ny Baiboly?" hoy i Gary nanontany somary gaga.

"Vondron'ankizy tahaka antsika izany. Feno zavatra manita-tsaina be dia be atao amin'izany. Mihira sy mihaino tantara isika. Misy asa-tanana sy lalao ihany koa atao any. Tongava dia ho hitanao!" hoy i Jeremy namaly sady nandresy lahatra.

Nanomboka tamin'io fotoana io i Gary dia tsy tapaka mihitsy tamin'ny fanatrehana ny Vondron'ny Baiboly.

Amin'izao fotoana izao izy dia mambran'ny fiangonana efa vita batisa. Izany hoe, i Jeremy sy Gary no tanora mpitarika ny vondrona kely mpiara-mivavak'izy ireo. Izany no vokatry ny Asa Fitoriana avy amin'ny Finamanana!

Manohana tanteraka izany tranga izany ny zavatra hita avy tamin'ny "Barna Research" izay namintina hoe: "ny hery miasa mangina avy amin'ny ankizy mitovy taona dia toa maneho izay mihatra amin'ny ankabeazan'ny ankizy ao anatin'ny sokajin-taona 5 hatramin'ny 8 any Amerika."⁴ N izany aza anefa, "arakaraky ny maha-lehibe ny ankizy no lasa mahavariana sy mamparefo azy eo anatrehan'ny hery miasa mangina ivelan'ny fianakaviana, indrindra avy amin'ny namana."⁵

Tao anatin'ny bokiny izay tena niavaka, mitondra ny lohateny hoe "The Four Loves" (Ireo Fitiavana Efatra), no niresahan'i C.S.Lewis mahakasika ny finamanana tsara sy ratsy. Nomarihiny fa io fanomezam-pahasoavana mahafinaritra mahay minamana io dia afaka mitondra fahafinaretana sy fifaliana eo amin'ny fiainantsika, kanefa ihany koa mety hampiala antsika amin'Andriamanitra.

Eny tokoa, aza tsinontsiniavina ny hery miasa mangina avy amin'ny naman-janakao. Hita fa izy ireny dia mitondra fiantraikany tsara sy ratsy eo amin'ny ankizy. Hita fa ny namana dia maharesy lahatra ny ankizy sy ny tanora hisafidy ny hampiasa zava-mahadomelina, alikaola, fifohana sigara, firaisana ara-nofo mialohan'ny fanambadiana, ary herisetra. Ny namana ihany koa anefa dia afaka mitaona ny ankizy hanatona sy hianatra momba ny fitiavan'i Jesosy.

D. MPIANAKAVIN'NY FINOANA. Ny fianakaviana dia tsy natao hampianatra sy hanabe ny zanany hidera an'Andriamanitra mitokatokana. Mandray anjara amin'izany ny mpianakavin'ny finoana iray manontolo.

Ny olona tamin'ny andron'ny Testamenta Taloha dia mifanampy amin'ny fikarakarana ny vokatra. Ny ankizy sy ny olon-dehibe ihany koa dia mandray anjara amin'izany hetsika izany. Rehefa vita izany dia miara-mankalaza ny Fetin'ny Tabernakely izy ireo,⁶ ary misaotra an'Andriamanitra sakafo ho azy ireo indray mandritry ny taona manaraka.

Indraindray ny iray tanana dia miara-miakatra any Jerosalema mba hankalaza ny fety lehibe. Tadidio fa i Jesosy dia nanao dia lavitra niaraka tamin'ny rainy sy ny reniny ho any Jerosalema, mba hankalaza ny Fetin'ny Paska. Rehefa vita izany dia tsy niverina nody niaraka tamin'izy ireo Izy. Efa mba nanontany tena ve ianao hoe ahoana moa no mba nahavitan'i Maria sy Josefa nandeha lavitra nandritry ny iray andro manontolo kanefa tsy tsapany akory hoe tsy niaraka taminy ny zanany 12 taona?⁷

Raha toa ianao ka efa mifankazatra amin'ny fianakaviana izan-karazany eo an-tanàna dia ho tsapanao ny anton'izany. Mifampiangana ny fianakaviana rehetra eo an-tanàna. Ao anatin'ny "foko" iray avokoa ny ankizy rehetra. Afaka mandendeha amin-kalalahana eny amin'ny fianakaviana rehetra eny izy ireo. Raha toa ka noana izy dia omenao sakafo; raha te hatory izy dia hampatoriana eo am-pandriana. Aoriana kely dia ho avy haka azy eo ny ray aman-dreniny ary hitondra azy mody.

Ny mpianakavin'ny finoana dia manana andraikitra lehibe eo amin'ny fanaovana izay ahatsapan'ny ankizy fa anisan'ny mpianakavin'ny finoana izy. Ilain'ny ankizy ny mahatsapa fa tafiditra ao anatin'ny fiainam-piangonana iray manontolo izy. Ilain'izy ireo ny mahatsapa fa ekena izy ary voavela heloka, na dia mandika ny fampianaran'ny fiangonana aza.

Nilaza ilay tantara mampihetsipo i Barry Gane, ny amin'ny antony mbola mahatonga azy hijanona ao ampiangonana amini'izao fotoana izao.⁸ Voatery nanao izany izy vokatry ny fitiavana tsy misy fepetra avy amin'ireo ray aman-dreny am-panahy sy ny mpianakavin'ny finoana, izay nahita fahafaha-manao tao aminy na dia efa nandika ny fitsipika mifehy ny fiangonana aza izy. Amin'ny mahatanora azy dia niditra ho anisan'ny fikambanan-jatovo mpanao asa ratsy mpitondra "moto" izy, ary niaina tao anatin'ny fiainana feno faharatsiana, hita kely ao an-trano dia tsy hita indray avy eo. Nony farany, fony izy 19 taona dia nampanantena an'Andriamanitra izy fa raha toa manampy azy sy ilay zatovovavy namany ho tavaoaka tamin'ilay loza nanjo azy ireo Andriamanitra, dia hiverina any am-piangonana izy. Niverina tany tokoa izy, na dia somary nanahirana sy tsy nifanaraka tamin'ny tokony ho izy aza ny endrika ivelany nasehony, volo lava mikorontana, "blouson cuir" mainty, menaka mainty eo amin'ny tanana, ary mitaingina "moto". Nihevitra izy fa hahazo famaizana avy amin'ny filohan'ny diakona ary avy amin'ny lehiben'ny loholona sy ny mambra. Tsy izany anefa no nitranga fa niarahaba azy tongasoa an-trano indray izy ireo. Toy izany no niantombohan'ny fiovana teo amin'ny fiainan'i Barry.

Tsy hisalasalana fa ny fitiavana tsy misy fepetra avy amin'ny ray aman-drenin'i Barry sy ny fanohanana avy amin'ny fiangonana no fitaovana namerina azy indray tao ampiangonana. Ny fiangonana no fianakaviana tena nahatsapa ny fiarahamonina sy ny fanekena ny maha-izy azy, izay nivoaka avy amin'ny akoran'ny fahatezerana sy ny fizarazarana, ary nanampy azy ahatasapana fa tena mbola tian'Andriamanitra izy.

Eny tokoa, tokony ho fantatry ny mpianakavin'ny finoana fa ny ankizy sy ny tanora dia mila miaina, mifoka

rivotra, ary miasa miaraka amin'ny tanjona kendren'ny fiangonana. Ilain'izy ireo ny mandray anjara amin'ny fanompoam-pivavahana, amin'ny fankalazana, amin'ny tarika madinika, ary amin'ny fiainan'ny mpianakavin'ny finoana iray manontolo. Fony i Mosesy niangavy an'i Farao hamela ny Israelita handao an'i Egipta, ary i Farao kosa niezaka nidrikina hoe "aoka ny lehilahy ihany no andeha. Ny zaza aman-behivavy kosa dia aleo hijanonana ihany," dia tsy nanaiky izany soso-kevitra izany Andriamanitra. Raha tsy nandeha ireo zaza aman-behivavy dia tsy hisy olona andeha. Tian'Andriamanitra ho anisan'ny mpianakavin'ny finoana ny ankizy. Tokony hampandraisina anjara ao amin'ny fiangonantsika ny ankizy.

Indrisy anefa fa maro amin'ny fiangonana amin'izao fotoana izao no ahitana olon-dehibe ao amin'ilay mpianakavy, izay tsy mahatsapa ho manana ankizy. Avelany tanteraka hokarakarain'ny ray aman-dreniny sy ny mpampianatry ny Sekoly Sabata izy ireo. Maro ny zaza Kristiana amin'izao fotoana izao no miaina ny fanandramana ao amin'ny fianakaviany ary mahafantatra momba ny fiangonana. Indrisy anefa fa tsy dia mba manana olon-dehibe akaiky azy firy izy ireo, izay azony alaina tahaka sy manoro hevitra azy. Tsy tsapan'izy ireo ny fiarahamonina ara-panahy. Mila miala amin'io fahazarana io isika ary hodidina olon-dehibe mpikarakara ny ankizy sy ny tanorantsika, izay maneho ny tena fitiavana sy fiahiana azy ireo.

D. HAINO AMAN-JERY. Hita fa izy io dia toa fitaovana mibahan-toerana eo amin'ny fiezahana mampisy fiantraikany amin'ny ankizintsika amin'izao fotoana izao. Toy izao no tatitra avy amin'ny fikarohana nataon'i George Barna: "Eo anivon'ny fiarahamonian Amerikana amin'izao fotoana izao dia hita fa ny fitaovana izay tena mibahan-toerana

indrindra amin'ny fampitana hery miasa mangina dia ny mozika moderna, sarimihetsika (anisan'izany ny video sy ny DVD), ny fandaharam-potoana amin'ny fahitalavitra, ny fifandraisan-davitra, ny asa-soratra (mibahan-toerana amin'izany ny boky kanefa tafiditra amin'izany ihany koa ny gazety boly sy ny gazety), ny lalàna sy ny politikam-bahoaka, ary ny ray aman-dreny."¹⁰ Tohizany izany amin'ny filazana hoe: "Raha ara-boajanahary, ny fatran'ny hery miasa mangina dia miovaova arakaraky ny olona, kanefa izany fatra izany dia hita amin'izay miseho eo amin'ny ankizy eo amin'ny sokajin-taona 5 hatramin'ny 18 any Amerika."¹¹

Ny ankizy dia mianatra ny karazana fomba fijery sy ny filozofian'izao tontolo izao rehetra, avy amin'ny haino aman-jery toy ny fahitalavitra, ny mozika, ny sarimihetsika, indrindra fa ny boky sy ny fifandraisan-davitra. Ny fomba fijery tahaka ny fametrahana ny tena ho ambony noho ny hafa, fanekena ny firaisana ara-nofo mialohan'ny fanambadiana, tanjona mendrika ny fitiavan-karena, ary ny fiafarana no hitsara izay hananana, no tafiditra ao anatin'ny zanatsika isan'andro. Manontany tena sy ray aman-dreny sy ny mpitondra fiangonana matetika hoe ahoana no fomba fampitanahery miasa mangina amin'ny ankizy mba hifidianany ny zava-panahy, raha ny tena marina anefa dia maro ny olona no tsy manana fomba fijery mahatsapa ny fomba hanampiana ny ankizy sy ny tanora amin'izao fotoana izao ho tonga mpanaradia an'i Jesosy mazoto miasa sy feno fitiavana.

Tao anatin'ny fikarohana iray hafa teo anivon'ny firenena, izay nataon'ny Tarika Barna, dia hitan'ny mpandinika fa maro ny tanora sy ny olon-dehibe izay tsy manana fomba fijery ara-Baiboly matanjaka.¹² Ny fihaikana izany dia ny ahavitan'ny fiangonantsika mampianatra ny

ankizintsika hanana fomba fijery ara-Baiboly mivelatra. Ireto efatra ireto no soso-kevitra avy amin'i George Barna:

1. Tanjona: fantarina ny tanjony eo amin'ny fiainana.
2. Fomba fijery: hazavaina ny fototry ny fomba fijeriny eo amin'ny fiainana.
3. Tahiry: manolotra fepetra fototra sy tahiry izay ilain'izy ireo amin'ny fomba fitomboana ara-pahasalamana.
4. Zava-bita: mamaritra ny zava-bita tamin'ny hetsika manokana, izay ahafahan'izy ireo manana fiainana mamokatra sy manana ny lanjany.

Zava-dehibe ihany koa ny fampifandraisana ireo fomba fijery ireo amin'ny fitsipika ara-Baiboly sy ny fomba fijery an'Andriamanitra ho ilay Mpamorona. Noho izany, ny fiangonana dia mila manohitra ny fomba fijery izay asehon'ny haino aman-jery , amin'ny alalan'ny fampandraisana anjara ny ankizy amin'ny andry enin'ny fivelarana amin'ny maha-Kristiana:¹⁴

1. Fanompoam-pivavahana: Niseho tamin'ny fikarohana natao fa maro ny olon-dehibe Kristiana no manana fahalalana kely fotsiny momba ny fanompoam-pivavahana tena izy. Ny ankizy dia mila mpino am-panahy hanampy azy ahita ny hevitra ny fanompoam-pivavahana tena izy ary hananana fifandraisana ety amin'Andriamanitra. Ilain'izy ireo ny mahatakatra fa ny andro tsirairay avy izay hiainany dia fanompoana an'Andriamanitra, fahastapana ny fanatrehan'Andriamanitra miaraka aminy.
2. Fitoriana ny Filazantsara: ny iraka lehibe nampanaovin'i Jesosy ny mpanaradia Azy dia naao ho an'ny mpino rehetra amin'izao fotoana izao ihany koa: "Koa mandehana ianareo dia ataovy mpianatra ny firenena

rehetra, manao batisa azy amin'ny anaran'ny ray sy ny Zanak'ny Fanahy Masina, sady mampianatra azy izay rehetra nandidiako anareo; ary indro Izaho momba anareo mandrakariva amabara-pahatongan'ny fahataperan'izao tontolo izao." (Matio 28:19-20). Izany baiko izany dia natao ho an'ny ankizy izay nanaiky an'i Jesosy ho Namana sy Mpamonjy azy ihany koa. Zava-dehibe ny famporisihantsika azy ireny hizara ny finoany an'i Jesosy amin'ny namany.

3. Fanaovana Izay Mahatonga Ho Mpianatra: ny fanaovana izay mahatonga ny ankizy ho mpianatra dia andraikitra mahaliana sy ahazoana valisoa tokoa, rehefa mijey azy ireo mitombo amin'ny finoana isika. Mila manofana sy manome fitaovana ho azy ireo isika ao anatin'izany dingana izany, sady mitarika azy ireo hanana fahazarana mivavaka isan'andro, mandalina Baiboly, manao asa fanompoana sy mitaona ny hafa. Tsy vitantsika ny mamela izany ho hay ho azy eny fotsiny, fa ilaintsika ny mitady mpiambina ara-panahy ho an'ny tsara ho an'ny zanatsika.
4. Fitantanam-piainana: ny fanofanana ny ankizy ahatsapa fa izy ireo dia mpitantana ny fananana rehetra nomen'Andriamanitra dia tokony ho raisina ho andraikitra tsy maintsy atao. Ilain'ny ankizy ny mamantatra ny zavatra azony fehezina: vola, fotoana, fanomezam-pahasoavana, hevitra, fananana, ary fifandraisana, ka tokony ampianarin'ny fiangonana azy ny fomba fitantanana ireo fananana ireo amin'ny fomba mahomby ho an'ny Tompo.
5. Asa Fanompoana: rehefa mitombo amin'ny fifandraisany amin'i Jesosy ny ankizy dia ilain'izy ireo ny mahita fa ny finoana Kristiana feno fitiavana hananany dia tokony hizarany amin'ny hafa amin'ny alalan'ny hetsika sy ny

asa fanompoana. Aoreno ao amin'ny ankizy ny fahazarana manao asa fanompoana, mba ahatonga izany ho fomba fanao maharitra eo amin'ny fiainanay, hanampiany ny tsy manan-kiahy, ny kilemaina, ary ny mahantra.

6. Fiarahamonina: andraikitra manana ny lanjany ny fanampiana ny ankizintsika hifandray ara-pihetsehampo sy ara-panahy amin'ny mpianakavin'ny finoana. Ilain'ny ankizy ny fandraisana azy ho anisan'ny mpianakavin'ny finoana, izay sehatra hanekena azy, hampianarana azy, hampaherezana azy, ary hanohanana azy. Ny fifamatorana tahaka izany no ilaina ho fialofana ho azy ireo rehefa tong any fotoana ilàny fananarana sy fanampiana.

D. SEKOLY KRISTIANA. Tsy misy olona afaka mandà ny hery miasa mangina mahery vaika avy amin'ny sekoly kristiana tsara sy ny mpampianatra am-panahy, eo amin'ny ankizy. Ny ankizy izay beazina amin'ireny sekoly ireny dia afaka mahazo fahalalana ara-Baiboly, fitsipika mifehy ny fomba fiaina Kristiana, ary finamanana amin'i Jesosy amin'ny maha-Tompony Azy. Nanohana izany fanambaràna izany i Ellen White fony izy nilaza hoe:

“Ry mpampianatra, ry mpiambina, ampidiro any amin'ny sekoly fihofanana ny zanakareo, izay ahitana hery miasa mangina tahaka ny ao amin'ny sekoly tsara tantana ao an-tokatrano; sekoly izay ahitana mpampianatra manazava amin'izy ireo ny antsipiriana-javatra, ary ny tontolo ara-panahy izay hiainana ao dia santatry ny fiainana ho amin'ny fiainana.” Child Guidance, t. 303

Ny mpampianatra izay manana fifandraisana akaiky amin'ny ankizy dia mora mampitahery miasa mangina eo amin'ny fiainan'ireo ankizy ao an-dakilasiny. Tia sy manaja ny mpampianatra tahaka izany ny ankizy, ary mandray izay rehetra

ambaran'ilay mpampianatra. Ny fironan'ny ankizy ho amin'ny zava-panahy dia azo tanterahana ao anatin'ny tontolo ahitana fifandraidana tsara eo amin'ny mpianatra sy ny mpampianatra. Niombon-kevitra tanteraka tamin'izany i Ellen White fony izy nilaza hoe:

"Koa dia misokatra ho an'ireo izay nekena ho mpampianatra ao amin'ny sekolintsika ny saha fiasana sy fambolena, hamafaznaa ny voa sy hijinjana ny voa efa masaka. Inona no moa no mety ahazoana fahafahampo mihoatra noho ny fiaraha-miasa amin'Andriamanitra eo amin'ny fanabeazana sy fanofanana ny ankizy sy ny tanora ho tia an'Andriamanitra sy hitandrina ny didiny?" Christian Education, t. 155

Iza no nambaran'ny zanako lahimatoa indray andro, izay ao amin'ny kilasy fahatelo: "Neny o, nasain'ny mpampianatra ahy ato an-trano hanatrika ny tetikasa Fizaràna Sakafo amin'ny Fiarakodia izay karakarainy aho, ho an'ireo olon izay tsy mba afaka mivoaka ny trano. Mahafinaritra ny fahitako izany! Afaka manampy ny hafa isika. Efa nisoratra anarana ho amin'izany aho vao niera taminao. Tsy maninona ve?"

"Tsy maninona ry Terrence a," hoy aho tamin-kafaliana. "Mino aho fa ho tianao izany."

"Mino fa ho tiako tokoa izany," hoy i Terrence namaly sady nazoto aok'izany. "Matoky ny mpampianatro aho. Fantany izay tsara indrindra ry neny."

Eny tokoa, ny akon'ny mpampianatra mahafinaritra Kristiana dia mety hihoatra lavitr'izay zavatra heverintsika, araka ny soso-kevitra nomen'i Ellen G.White manao hoe:

"Raha manana ny fitiavan'i Kristy mitoetra ao ampony ny mpampianatra, tahaka ny fofo-manitra, santatry ny fiainana ho amin'ny fiainana, dia azony atao ny mampifamatotra ny ankizy ahiany amin'ny tenany. Amin'ny alalan'ny fahasovan'i Kristy no

ahatonga azy ho fitaovana eo an-tanan'Andriamanitra, hanazava, hanandratra, hampahery, ary hanampy amin'ny fanadiovana ny tempolin'ny fanahy ho afaka amin'ny fahalotoany rehetra, mandrapanovan'ny fahasoavan'i Kristy ilay toetra, ary ahitana ny endrik'Andriamanitra miseho eo amin'ilay fanahy." *Counsels to Teachers, Parents, and Students*, t. 197.

Fifanakalozan-kevitra :

- a. Moa ve mbola azon'ny fianakaviana atao ihany ny mampita hery miasa mangina amin'ny zanany mahakasika ny ara-panahy, eo anivon'ny fianakaviana maro rava amin'izao fotoana izao?
- b. Inona no azon'ny fiangonana atao amin'izao fotoana izao, hihazonana ny zanatsika hatoky an'i Jesosy ?
- d. Ahoana no fomba ahafahanao manampy ny ray aman-dreny hitari-dalana ny zanany amin'ny fisafidianana namana?
- e. Fomba ahoana no ahafahan'ny fiangonana manomana ny ray aman-dreny amin'ny fanampiana ny zanany hahay mandanjalanja ny fahitalavitra, ny fifandraisan-davitra, ny mozika, ny boky, sns.?
- f. Inona no tombambidin'ny fanompoam-pivavahana iarahan'ny ankizy sy ny tanora izay samihafa taona?

MANOMANA DRAFITRA FITORIANA NY FILAZANTSARA HO AN'NY ANKIZY

Rehefa miomana hanao fitoriana ny Filazantsara ho an'ny olon-dehibe ny fiangonana dia volana maro mialohan'ny hanombohan'ny tena fivoriana no hanaovana ny asa fanomanana. Tahaka izany ihany koa, rehefa mikasa hanao asa fitoriana ho an'ny ankizy isika dia mila manomana ny fiangonana, ny ray aman-dreny, ary ny ankizy mihitsy. Ny fanomanana tahaka izany dia tokony aharitra fa tsy mitovy amin'ny fanomanana asa fitoriana mandritry ny fotoana fohy.

Ny fifandraisana no fototry ny fandaharam-potoana rehetra mahomby. Zava-dehibe eo amin'ny asa fitoriana atao amin'ny ankizy ny fifandraisana tsara. Rehefa tsar any fifandraisantsika amin'ny namana sy ny mpiara-monina dia ho mora manaiky ny fanasana ataontsika izy, hanatrika fitoriana ny Filazantsara mitohitohy. Ireto misy soso-kevitra:

- A. **ASA FITORIANA ATAO AMIN'NY ALALAN'NY FINAMANANA.** Hita fa io no fomba tena nahomby indrindra tamin'ny fomba fitoriana ny Filazantsara tamin'ny ankizy. Manana namana avokoa ny ankizy rehetra, ary rehefa misy namana manasa azy ho any am-piangonana dia mora mandeha izy ireo, noho ny hoe asain'ny olona iray tsy fantany. Tena zava-dehibe ny fifandraisana eo amin'ny fiainan'ny ankizy!

I Cesar sy i Juan dia tovolahy kely 11 taona mipetraka any Arequipa, Peru. Naniry mafy hizara an'i Jesosy tamin'ny namany izy ireo, tamin'ireo tanàna any an-tendrombohitra nifanakaiky taminy, tany Cierro Colorado. Nitaingina ny bisikiletany izy ireo ary mandeha any amin'io tanàna io foana isan'andro, hanasa ny namany hanatrika ny fivorian'ny vondrona madinik'izy ireo, izay natao tao an-tanànany. Nahavariana fa maro no tonga, ny sasany nandeha an-tongotra tamin'ny kilaometatra maro, ny sasany nitaingina ny bisikiletan'ny ray aman-dreniny. Volana maro taty aoriana dia enina tamin'ireo namany no nanapa-kevitra hanaradia an'i Jesosy ary natao batisa.

Ireto misy sasany amin'ireo hevitra natambatr'i David Bell sy Rachel Heathfield¹⁵, izay mety hanampy anao hamantatra ny ankizy vaovao vao tonga.

FANOKAFANA NY FIFANDRAISANA

Anarana Atao Amin'ny Alalan'ny Sora-Baventy Eny Amin'ny Rindrina

Rakofy taratasy lehibe ny toerana iray midadasika, oh: tapatapaka taratasy na taratasy famonosan-javatra. Hizarao penina sy loko ary borosy lehibe ny ankizy. Asaivo soratan'ny ankizy tsirairay avy eo ny anarany, amin'ny endriny voakaly sady lehibe, ary lokoina ao anatin'ny. Raha misympampianatra na ankizy havanana amin'ny fanaovana sora-baventy voakaly tahaka ireny eny amin'ny rindrina ireny dia azon'izy ireo atao ny ivelan'ny anarana rehetra ary ny ankizy kosa no manome endrika ny ao anatin'ny. Ny mpampianatra no tokony hanoratra mazava tsar any anaran'ireo ankizy izay tena mbola kely.

Alfabeta Vita Amin'ny Paty

Zarao ho tarika kely ny ankizy. Omeo lovia iray sy boaty misy alfabeta vita amin'ny paty (na paty maina) ny tarika tsirairay avy. Asaivo soratan'ny ankizy amin'izany eo ambony lovia ny anaran'ireo ankizy tsirairay avy ao anatin'ny tarika misy azy. Fero ny fotoana hanaovana izany, ataovy hoe roa minitra. Omeo lamba mando hanadiovana ny tanana miraikidraikitra. Ny fanampin'anarana ihany ampiasaina mba ahavitana izany vetivety.

Anarana Miaraka Amin'ny Baolina

Manaova boribory. Atsipazo amin'ny olona izay sendra anao ny baolina. Mila milaza ny anarany ny olona tsirairay avy sady manipy ilay baolina. Ovay indray ilay fitsipika aoriana kely, ka lazainao ny anaran'izay olona hanipazanao baolina. Na azonao asaina milaza ny anaran'izay olona eo ankaviany izy. Asaivo manome soso-kevitra hanovaovana izany lalao izany izy ireo.

"Bingo" Miaraka Amin'ny Anarana

Soraty amin'ny taratasy kely ny anaran'ire ankizy rehefa tonga izy ireo. Ampidiro ao ihany koa ny anaran'ny mpampianatra. Afangaroy ireo taratasy kely rehetra ary ataovy ao anaty harona iray. Omeo taratasy fotsy iray avy ny

isambatan'olona ary ahitana tsipika mitsangana sy mitsivalana izany. (Tsivalana 4x4 ampiasaina ho an'ny ankizy 16 na mihoatra ao anatin'ny tarika iray, ary 3x3 kosa ho an'ny tarika ahitana ankizy 9 ka hatramin'ny 15)

Asaivo mandendeha ny rehetra mitady ny anaran'ireo ankizy hafa ao anatin'ny tarika, rehefa azon'izy ireo izany dia soratany eo amin'ireo tsivalana eo amin'ny taratasiny. Izay mahafeno ireo tsivalana dia mipetraka sady miantso mafy hoe "Bingo". Anarana iray ihany sintonina avy ao anaty harona ary vakio mafy. Tokony hanamarika izay anarana voantso ny ankizy tsirairay avy rehefa antsoina ilay izy. Izay mahafeno voalohany ny tsivalany, na mitsangana na mandry, dia tokony hihiaka hoe "bingo" ary mangataka loka. Azonao atao amin'izay ny mijery hoe iza no nahafeno voalohany ny tsivalany rehetra.

Afaka ampianarina ny ankizy ny fahaiza-manao toy ny fomba fakana namana, ny fomba fanasana namana, mpampianatra, na olon-dehibe hafa izay fantany.

1. Fahaizana Maka Namana: ny fampianarana ny ankizy hahay maka namana sy mihazona azy ireny dia manan-danja tokoa eo amin'ny asa fitoriana ny Filazantsara atao amin'ny alalan'ny finamanana.

- Ny Fomba Fiarahabana Olona Iray: mandray ny tanan'ny vahiny na namana iray sady milaza hoe: "Miarahaba anao. Tongaso eto amin'ny Sekoly Sabatanay (na Vondron'ny Baiboly, na lasy). Faly izahay fa tonga ianao."
- Ny Fomba Fihazonana Ny Olona Iray Ho Namana: aseho ny namanao ny toerana tokony hipetrany ary miaraha-mipetraka aminy. Raha misy namana roa na telo mitsidika ao dia aseho azy ireo ny toerany. Ampahafantaro azy fa ho avy hiaraka hipetraka amin'izy ireo ianao aoriana kely, rehefa

avy miarahaba ny namana hafa izay mety mbola ho avy.

▯ Ny Fomba Fampahafantarana Namana Iray: asaivo mitsangana ilay ankizy nitondra namana ary mampahafantatra izany namana izany. Afaka manao toy izao ilay ankizy: “Tena faly aho mampahafantatra anareo ity namako mahafinaritra ity (mpiara-mianatra na mpifanolo-bodirindrina), Tony Bacchus no anarany.” Dia mitodika any amin’i Tony indray ilay ankizy sady afaka milaza hoe: “Misaotra betsaka tamin’ny fahatongavana ry Tony. Tongava indray amin’ny manaraka.”

▯ Ny Fomba Fitadiavana Namana: azon’ny ankizy atao ny mianatra manomboka ny finamanana amin’ny hafa eo amin’ny fiarahamonina, any am-pianarana, na ao anatin’ny fivoriana ny olon-dehibe. Mamporisika antsika hanao izany ny Baiboly ao amin’ny Ohabolana 18:24: “Izay maro sakaiza tsy maintsy tra-pahoriana; fa misy sakaiza tia izay mifikitra noho ny rahalahy aza.”

--Arahabao ny ankizy hafa ary lazao aminy hoe iza moa ianao: “Miarahaba anao! Izaho no Jeff. Ao amin’ny kilasin’ny taona fahadimy no misy ahy.”

--Anontanio ny anaran’ily ankizy hafa manao hoe: “Iza no anaranao? Iza ianao no mipetraka? Aiza ianao no mianatra?”

--Alaivo ny fomba ahafahanao mifandray aminy, tahaka ny hoe: “Tonga matetika eto amin’ity ivontoerana ho an’ny rehetra ity izany ianao? Ahoana no fomba ahafahako mihaona amiano indray? Manana laharan-telefaonina ve ianao? Na adiresy?”

2. Karatra Fanasana/Karatra Fandefa Amin'ny Paositra: manomàna karatra alefan'ny ankizy any amin'ireo namany vaovao, hihazonana ny fifandraisana amin'izy ireo. Amporisiho izy ireo hanoratra sy hanao sary eo amin'ilay izy. Omeo karatra ihany koa izy ireo hanasany ny namany amin'ny fandaharam-potoana manokana toy ny lasy, Sekoly Biblikan'ny Fialantsasatra, na fetin'ny mozika.

3. Mitehiriza Firaketana An-Tsoratra: ataovy azo antoka fa tafiditra ao anatin'ny firaketana an-tsoratra avokoa ny anaran'ny naman'ny ankizy hiadidianao sy izay olo-pantany. Tena ilaina izany firaketana an-tsoratra izany, ho an'ny fandaharam-potoana sy ny hetsika amin'ny ho avy, ary ho an'ny fitsidihana ihany koa.

4. Fanaraha-maso: tokony hisy fanaraha-maso matotra tsara ho an'ny ankizy izay nanatrika indray mandeha na mihoatra ny fandaharam-potoana ho an'ny ankizy tao am-piangonana. Alamino ho tarika iray ny ankizy izay nitondra ny namany, ary asaivo mitsidika ireny namana vaovao ireny izy ireo. Manaova hetsika ara-tsosialy hafa hitaomana azy ireo ho avy.

B. FAMPIASANA NY FOTOANA IARAHAN'NY FIANAKAVIANA. Ny fomba fiasa tsara indrindra ho an'ny fotoana iarahan'ny fianakaviana dia ny fanasan'ny mambra fianakaviana izay tsy mpandeha any ampiangonana miaraka amin'izy ireo. Ny fotoana iarahan'ny fianakaviana dia fotoana hitondrany ny ankizy, ary amin'ny tombotsoa tahaka izany no ahafahan'izy ireo mamantatra ireo olona izay ao am-piangonana. Tokony hisy zavatra mahaliana sy mahasarika ny sokajin-taona rehetra ny hetsika tsirairay avy. Andramo ao amin'ny

fiangonana misy anareo ny sasany amin'ireto hetsika iarahana amin'ny fianakaviana manaraka ireto:

1. Alina Iarahan'ny Fianakaviana: izy io dia alina iray izay iarahan'ny fianakaviana milalao sy misakafo. Iarahan'ny fianakaviana manao amin'izany ny lalao iraisana, ny lalao an-databatra, ary asio fotoana iresadresahana. Fanombohana lehibe ny fitondrana fianakaviana vaovao hanatrika izany hetsika izany.
2. Fanehoana Sakafo Tsy Misy Hena avy amin'ny Faritra Iray Manokana: manomàna fotoana fandrahoana sakafo, hanehoana ny fikarakarana karazan-tsakafo tsy misy hena maneho ny firenena samihafa. Omena tombotsoa hanandrana izay sakafo vita amin'izay ny olona tsirairay avy, ary maka ny fomba fanaovana izany mba ahafahany mamerina ilay izy any an-tokratrano. Mitadiava tombotsoa iresahana momba ny fifandraisana misy eo amin'ny fahasalamana tsara sy ny Baiboly.
3. Fankalazana Ny Fetin'ny Ray/Reny: fandaharam-potoana manokana miaraka amin'ny sakafo no omanina hanomezan-danja ny ray sy ny reny. Mety hisy tononkalo vakian'ny ankizy amin'izany, tantara an-tsehatra, toriteny, hira manokana ary fanomezana. Ny ray sy reny izay nasaina ho any ampiangonana amin'io fotoana io dia afaka angatahana hizara ny fifaliana hiainany amin'ny maha-reny na ray azy.
4. Fivarotana Zavatra Efa Niasa Ataon'ny Fiangonana: azon'ny fianakaviana ao ampiangonana atao ny manolotra zavatra izay efa tsy ilainy na tsy dia ampiasainy firy intsony, hamidy mandritry ny fotoana fivarotana zavatra efa niasa ataon'ny fiangonana. Ny vola azo amin'izany dia ampiasaina amin'ny tetikasa manokana fanaovana asa

soa araka izay tapaky ny fiangonana. Izany no fotoana mety hanasana ny mpiara-monina na namana hanohana.

5. Fizahana Harena Miafina: atambaro ao anaty tarika iray miaraka amin'ny namany ao am-piangonana ny fianakaviana tsy avy ao am-piangonana, ary asaivo mitady ilay harena miafina izy ireo amin'ny alalan'ny toromarika an-tsary na an-tsoratra.

D. FAMPIASANA NY FANOMPOAM-PIVAVAHANA AO AM-PIANGONANA: azon'ny fiangonanareo atao ny mikarakara iray amin'ireto karazana hetsika ireto, mba hanazarana azy ireny amin'ny fiangonana:

1. Fanompoam-pivavahana Iraisana: fotoana iarahan'ny sokajin-taona rehetra mivavaka, kanefa ahitana tantara manokana ho an'ny ankizy ihany koa.
2. Fanompoam-Pivavahana Mizara Arakaraky Ny Sokajin-Taona: ohatra, ny Sekoly Sabata ho an'ny ankizy, ny fiangonana ho an'ny ankizy, ny fanompoam-pivavahana ho an'ny ankizy.
3. Fotoam-Pivavahana Hanamarihana Vanim-Potoana Manokana: Krismasy, fanoloran-jaza, fankalazana ny fotoana niorenan'ny fiangonana na ny fahazato taona niorenan'ny, fiderana atao amin'ny vanim-potoana manokana tsaroana eo amin'ny firenena.

Ilain'ny ankizy sy ny ray aman-dreniny ny mahatsapa fa voarain'ny mambra ao am-piangonana tsara izy ireo ary mahazo aina amin'ny fandraisana anjara amin'ireo hetsika atao. Omeo dika mitovy amin'ny fandaharam-potoana sy ny hetsika ho an'ny ankizy ao am-piangonana mandritry ny taona, ireo fianakaviana vaovao izay sambany vao nanatrika. Asao hiverina miaraka amin'ny zanany indray izy ireo hanatrika ireo fandaharam-potoana manokana isan-karazany ho an'ny ankizy.

E. FAMPIASANA HETSIKA MANOKANA. Ampiasao ny fety na hetsika ataon'ny fiangonana mandritry ny taona, ho antony iray hanaovanareo fankalazana. Izany no ahazoan'ny mambra tombotsoa miaraka sady manasa ny namany. Tafiditra ao anatin'izany hetsika izany ny:

1. Fetin'ny Mpifankatia
2. Zoma Masina
3. Fankalazana Ny Krismasy
4. Fankalazana Ny Fahazato Taonan'ny Fiangonana
5. Fankalazana Ny Taom-Baovao
6. Fankalazana Ny Andron'ny Ankizy
7. Fitsangatsanganana Ataon'ny Fiangonana

F. FAMPIASANA NY FIANARANA. Ny fiezahana mifandray tsara amin'ny sekoly eo amin'ny fiarahamonina misy anareo dia tena zava-dehibe tokoa amin'ny fomba fiasan'ny fiangonana amin'ny fitoriana ny Filazantsara amin'ny ankizy. Any am-pianarana no tena handanian'ny ankizy ny fotoanany ary any ihany koa no mahamaro azy ireo. Ny fiezahana manolotra hetsika manana hatsarana ho an'ny ankizy any am-pianarana no hanokatra ny varavaran'ny asa fitoriana sy ny tombotsoa hihaonana amin'ny ray aman-drenin'ny ankizy ihany koa. Tena zava-dehibe ny fiezahantsika mifandray tsara amin'ny talentsekoly sy ny mpampianatra ao amin'ilay sekoly izay tiantsiika hanombohana hetsika iray. Aoka ho fatatr'ilay sekoly fa afaka manampy ny fiangonanareo ary lazaina aminy izay zavatra mahaliana sy hetsika vaovao azonao omena ny ankizy. Hevero ny amin'ireto manaraka ireto:

1. Vanim-Potoana Manokana: mariho eny amin'ny daty eny ny vanim-potoana manokana ahitana hetsika isan-karazany, fiarahana amin'ny tarika, resadresaka sy fifanakalozan-

kevitra, mba ho tonga ny ankizy ary handray anjara amin'izany ka ampahafantarina an'i Jesosy. Mety ho anisan'izany hetsika izany ny tantara an-tsehatra Krismasy momba ny nahaterahan'i Kristy, na tantara an-tsehatra mahakasika ny Paska.

2. Tarika Mpampiala Voly: atombohy ny tarika mpampiala voly ary ampanaovina hetsika mahafaly toy ny fanehoana saribakoly vorodamba na oran'ny tantara. Ny tarika toy izany dia hanampy amin'ny fanohanana ny ankizintsika ao am-piangonana sady hitaomana ny hafa ihany koa. Ataovy azo antoka hoe miaina tsara sy mahafinaritra ny zavatra atao amin'izany fotoana izany!
3. Laha-Dresaka Atao Amin'ny Toeram-Pivavahana Any Am-Pianarana Sy Fivoriana: raha afaka mahazo alalana ianao dia tsara raha atao mahazatra izany, mba ahatonga ny ankizy ho zatra ny endrikao. Tandremo mba tsy havesatra loatra ny resaka maha-Kristiana. Miaraha-miasa amin'ny tale ary ampahafantaro azy ny zavatra izay ho lazainao na tafiditra ao anatin'ny zavatra asehonao. Azo ampidirina ao anatin'ny lohahevitra amin'izany ny resaka fomba fiaina mahasalama, ny fomba fiatrehana ny hery miasa mangina avy amin'ny namana, ny fandresena ny fakam-panahy amin'ny fampiasana zava-mahadomelina, alikaola, ny firaisana ara-nofo, ary ny fahaiza-miaina toy ny fomba fifandraisana aman'olona sy fampivelarana finamanana tena matotra.
4. Vondrom-Bavaka Ataon'ny Kristiana: azo atao ny manomboka vondrom-bavaka any an-tsekoly amin'izao fotoana izao, indrindra moa amin'ny fisian'ny fanafiana sy fampihorohoroana tsy ampoizina. Any Etazonia sy any amin'ny firenena hafa, dia avela managana vondrom-bavaka any ampianarana ny mpivavaka avy any ampian-gonana. Afaka miara-miasa amin'ny tale sy ny

mpamianatra ianao mba hanangana vondrona miara-mivavaka rehefa mirava ny sekoly, ho an'ny ankizy izay te hanatrika ny fiaraha-mivavaka ho an'ny filaminan'izao tontolo izao, ho an'ny fireneny, ary ho an'ny fiarovanana ny fianakaviany sy ny olona maneran-tany.

Fifanakalozan-kevitra:

1. Raha toa ka tena zava-dehibe amin'ny asa fitoriana ny finamanana, inona no antony mahasarotra ny finamananan'ny mambran'ny fiangonana amin'ny olona tsy mpandeha any ampiangonana?
2. Marina ve fa "rehefa azonao ny zaza, dia azonao koa ny ray aman-dreniny"?
3. Inona amin'ireo hevitra dimy testy ambony no mora indrindra amintsika rehefa manao rafitra fitoriana ny Filazan-tsara amin'ny ankizy? Inona ny sarotra indrindra? Hazavao fohifohy.

FANDAHARAM-POTOANA FITORIANA NY FILAZAN-TSARA AMIN'NY ANKIZY

Ny olona rehetra miara-iasaamin'ny ankizy dia te ahita azy ireo mandray fanapahan-kevitra hanaradia an'I Jesosy. Ny ezaka mafy ataonstika dia ny manabe sy manolotra fitsipika ho an'ireny zaza ireny, ary manao izay ahatonga azy ho anisan'ny mpianakavin'ny finoana.

No zaraiko roa ity fizarana ity, ary misy fandaharam-potoana izay naroso hanaovana asa fitoriana amin'ny ankizintsika ao amin'ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito, ary fandaharana fitorina ny filazantsara amin'ny any ivelany.

FANDAHARAM-POTOANA FITORIANA NY FILAZANTSARA AMIN'NY ANKIZY AO AMPIANGONANA

A. Sekoly Sabatan'ny Akizy

Tanjona: Hanolorana fanabeazana ara-pivavahana ho an'ny ankizy izay hanampy azy ireo hanagana fiarahana amin'I Jesosy. Io no fotoana handalanan'ny ankizy ny soratra masina, iarahany, ary andraisany anjara amin'ny asa fanompoana mba ahatonga azy ho mpanara-dia mahatoky an'I Jesosy Kristy.

Famaritana: Ora iray manontolo ao anatin'ny fandaharan'ny Sekoly Sabata mifototra amin'ny lesona ara-Baiboly. Ny ankizy dia mandray anjara mavitrika amin'ny fianarana sy amin'ny karazana hetsika izay mifandraika amin'ny fomba fianarana.

Zavatra Mampiavaka: io no hany asa fanompoana izay ahaozana ny ankizy Advantista rehetra. Mitondra tombotsoa lehibe ahafahana mandalina ny Baiboly miaraka amin'ny ankizy izy io, ary manampy azy ireo hampifandray izany fahamarinana izany amin'ny fiainana andavan'andro. Ny Lehiben'ny Sampaa Miadidy ny Ankizy dia mila manao izay ahazoana antoka fa any amin'ny toerana rehetra izay misy ankizy dia tokony asiana Sekoly Sabata ho an'ny ankizy, mifanaraka amin'ny taonany.

Loharanon-kevitra: The GraceLink Bible Study Guides for Beginners, Kindergarten, Primary and Juniors (Review & Herald)

B. Tarika Madinika/Vondrom-bavaky ny Ankizy

Tanjona: hampandraisana anjara ny ankizy handalo fanandramana misy dikany ao anatin'ny tarika madinika.

Famaritana: Ita ao anatin'izany ny fandalinana fohy momba ny loha-hevitra manokana iray na andininy avy ao

amin'ny Soratra Masina, hanamafisana ny fahazoan'ny ankizy ny Baiboly. Mandray anjara amin'ny vavaka ihany koa izy ireo avy eo. Atao amin'izany ny hira, vavaka, ary hetsika na asa tanana. Afaka mihaona any an-tokatrani ihany koa ny ankizy fa tsy any ampiangonana.

Zavatra mapiavaka: izy io dia manolotra tombo-tsoa ho an'ny ankizy ahafahany mitombo ara-panahy sy miaraka amin'ny ankizy mitovy taona aminy. Io ihany koa no fotoana lehibe ahafahan'ny ankizy manasa ny namany.

Loharanon-kevitra: Forever Stories Funpack (Review and Herald); 52 Ways to Teach Children to Pray (Rainbow Books); 100 creative Prayer Ideas for Kids by Karen Holford (Pacific Press); children's devotional books; Week of Prayer children's devotionals (Adventist Review).

D. Kilasin'ny Batisa ho an'ny Ankizy

Tanjona: Hanomanana ny ankizy izay maniry atao batisa.

Famaritana: Hianaran'ny ankizy ao ny foto-pinoana fototra maha-Kristiana sy ny Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito, mba ahatsapana ny fifandraisany sy ny andraikiny amin'Andriamanitra sy amin'ireo mpianakavin'ny finoana.

Zavatra mampiavaka: ny lesona amin'ny kilasi'ny Batisa ho an'ny ankizy dia aseho amin'ny alalan'ny endrika mora takatry ny ankizy. afaka manao izany mandritra izay fehi-potoana tiany anaovana azy hiomanany ho amin'ny Batisa izy ireo.

Loharanon-kevitra: It's My Choice" Baptismal Guide by Steve Case (Review and Herald); ChristWise: Discipleship Guide for Juniors by Troy Fitzgerald

(Review and Herald); ChristWise: Discipleship for Teens by Troy Fitzgerald (Review and Herald).

E. Fisintahana ara-panahy/ lasy ataon'ny ankizy

Tanjona: Hanolorana fitorina ny filazan-tsara ara-panahy sy fanolokoloana ny ankizy ao anatin'ny toeram-pilasiona.

Famaritana: Miara mandeha mivoaka mandritry ny 2 na 3 andro ny ankizy, any amin'ny toeram-pilasiona na ivontoerana fisitahana, hanao hetsika fifanakalozana hampitombohana ny ara-panahy, ara-batana, ara-tsosialy, ary ara-tsaina. Mifidy loha-hevitra manokana ary atao manodidina izany loha-hevitra izany ilay fandaharana iray manontolo. Afaka ampidirina ao anatin'ny fandaharam-potoana ny fitantanam-piainana, ny lova Advantista, ny fanadramana tamin'ny andron'ny Baiboly ary ny mahery fo tao anatin'ny Baiboly

Zavatra mampiavaka: Manolotra fandaharam-potoana ao anatin'ny herin'andro, izay mitovy amin'ny fandaharam-potoana amin'ny andro Sabata. Omena tombon-tsoa ihany koa ny ankizy hampivelatra ny fahaizany mitarika, sy amin'ny fahaiza-manao ara-panahy, ara-batana, ara-piarahamonina.

Loharanon-kevitra: My Place in Space (GC Children's Ministries Department); Jesus, Then and Now (AdventSource)

F. Fivoriana fitoriana ny filazantsara ho an'ny ankizy

Tanjona: Hanampiana ny ankizy haanolotena ho an'I Jesosy ary ahatakarany ny drafi-pamonjena sy ny foto-pinoan'ny Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito.

Famaritana: fivoriana mitohitohy hoan'ny ankizy izay anehoana fahamarinana mifanaraka ny taonany, ny Ray

aman-dreny kosa manatrika ny fitoriana ny filazantsara ho an'ny lehibe mandritra izany fotoana izany.

Tafiditra ao anatin'ny fandaharam-potoana ny tantara ara-Baiboly sy ny foto-pinoana, ny tsianjery, ny hira, ny vavaka, ny hetsika sy ny asa-tanana.

Zavatra mampiavaka: Maneho fandalinana mifantoka amin'y drafi-pamonjena sy ny foto-pinoana mampiavaka ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito.

Loharanon-kevitra: Bible Treasures by Aileen Sox (Pacific Press); Forever Stories Funpack—ages 4-11 (Review and Herald); Come Meet Jesus—ages 8-11 (Review and Herald); The Underground Adventure (South Pacific Division).

G. Fiangonan'ny ankizy

Tanjona: Hanolorana ny ankizy tombo-tsoa hamonjy fanompoam-pivavahana amin'ny toerana mifanaraka amin'ny taonany, mianatra zavatra takatry ny sainy, ary mandray anjara amin'ny fanompoam-pivavahana.

Famaritana: Ny fiangonan'ny ankizy dia fanompoam-pivavahana natao ho an'ny ankizy manokana. Manomboka izy io rehafa manomboka ihany koa ny an'ny lehibe ao ampiangonana. Ny fiangonan'ny ankizy dia atao amin'ny fotoana mifanaraka amin'izay ilain'ny fiangonana tsirairay avy, mety indray na indroa isam-bolana. Ny ankizy 2-8 taona no tena mila azy io, izay mahita fa sarotra ny mipetraka mandritran'ny fotoana maharitra.

Ny tanora zandriny dia mil any fiangonananho azy manokana na afaka manatrika ny fanompoam-pivavahana mahazatra izy ireo. Hita ao anatin'ny fiangonan'ny ankizy ny singa rehetra fahita amin'ny fanompoam-pivavahana mahazatra toy ny fiderana, vavaka, fijoroana vavolombelona, fandalinana ny Teny, tory teny ho an'ny

ankizy, ary tantara an-tsehatra izay mampifandray ny teny nambara amin'ny fiainana andavan'andro.

Zavatra mampiavaka: ny ankizy dia omena tombo-tsoa handray anjara amin'ny fanompoam-pivavahana sy ahatakatra ny singa ao anatin'ny fanompoam-pvavahana.

Loharanon-kevitra: 101 Ideas for Children's Church by Jolene Roehlkepartain (AdventSource); Children's Church: Responding to God's Love (AdventSource); Children's Sermons: Using the 5 Senses to Tell God's Story by Philip D. Schroeder (Abingdon Press).

H. Lasy ataon'ny ankizy eo anivon'ny natiora

Tanjona: isarihana ny fahalianan'ny ankizy sy hitaomana azy hankafy ny tontolon'ny natiora feno hery sy fahafinaretana.

Zavatra mampiavaka: Fivoahana makany amin'ny toeram-pilasiana na toerana eny anivon'ny natiora mandritry ny andro maromaro, izay handraisan'ny ankizy anjara amin'ny hetsika eny anivon'ny zava-boary, ka hanandratra, hamporisika, ary hitaona azy ireo hankasitraka ilay Andriamanitra Mpamorona.

Zavatra mampiavaka: ny ankizy dia mahazo tombotsoa hizaha ny tontolon'ny zava-boahary amin'ny alalan'ny hetsika mampiala voly, lalao, fanehoana sarimihetsika, ary fandalinana ny natiora. Fotoana lehibe izy io hanehoan'ny tarika ny zotom-pony sy ny fifandraisanay misy eo amin'izy ireo.

Loharanon-kevitra: Sharing Nature with Children I and II by Joseph Cornell (Dawn Publications); A Family Guide to Sabbath Nature Activities by Eileen Lantry (Pacific Press); Four Seasons...Five Senses; 52 Weeks with Nature by Thais Randall Baer (Pacific Press).

FANDAHARAM-POTOANA FITORIANA NY FILAZANTSARA ANY
IVELANY

A. Sekoly Biblikan'ny Fialan-tsasatra

Tanjona: Ahazoana ny ankizy eo amin'ny fiarahamonina
ary hitaomana azy ireo ho eo amin'i Jesosy.

Famaritana: ny Sekoly Biblikan'ny Fialan-tsasatra

(SBF) no fandaharam-potoana malaza indrindra
hitaomana ny olona eo amin'ny fiarahamonina. Ao
anatin'ny fotoan'ny fialan-tsasatra izy io no atao
amin'ny ankapobeny, maharitra 5-10 andro. Azo
atomboka amin'ny 9 maraina hatramin'ny 12, na amin'ny
fotoana hafa izay mifanaraka amin'ny filàn'ny
fiarahamonina. Hita ao anatin'izany fandaharam-
potoana izany ny fotoana amin'ny ankapobeny, tantara
ara-baiboly, asa-tanana, ary lalao. Afaka manampy be
ny tanora eto.

Zavatra mampiavaka: Ny ankizy ao am-piangonana dia
omena tombotsoa hihaona amin'ny ankizy eo amin'ny
fiarahamonina, ary hianaran'izy ireo ny fomba
finamanana amin'ireny vahiny ireny.

Loharanon-kevitra: Friends Forever (AdventSource);
Jesus' Kids in the Kitchen (AdventSource); Creation
Station (Review and Herald); Scuba Adventure, Lava
Lava Island (Group Publishers)

B. Vondron'ny Baiboly eo amin'ny fiarahamonina

Tanjona: Hanohizana ny fanarahamaso avy amin'ny
Sekoly Biblikan'ny Fialan-tsasatra

Famaritana: izy io dia fandaharam-potoana maharitra
adin'iray sy sasany, ahitana tantara ara-baiboly,
hira, asa-tanana, ary lalao izay mety atao ao an-

trano na any an-tokotany. Afaka mirotsaka an-tsitraro hampiantrano ny vondron'ny Baiboly ny fianakaviana iray ao ampiangonana ary manasa ny ankizy izay nanatrika Sekoly Biblikan'ny Fialan-tsasatra sy ireo izay tsy nanatrika ihany koa.

Zavatra mapiavaka: Tetikasa mahafinaritra ataon'ny fianakaviana amin'ny ankizy any ivelany izay nanatrika ny Sekoly Biblikan'ny Fialan-tsasatra

Izy io. Asao izy ireo ho tonga ao amin'ilay tokatranon'ny vondrona ary amporsiho hanasa ny namany eo amin'ny fiarahamonina mba ho avy ihany koa.

Loharanon-kevitra: Forever Stories Funpack (Review and Herald); My Bible Friends by Donna Williams (Florida Conference)

D. Tarika miara-milalao

Tanjona: hitaomana ny renny tanora eo amin'ny fiarahamonina ary ampahafantarana azy amin'Andriamanitra.

Famaritana: ny renny miaraka amin'ny zanany kely no hasaina mitondra ny zanany any ampiangonana hiala voly sy hilalao ary hifankazatra amin'ny olona. Hihaona amin'ny renny tanora hafa ao ampiangonana izy ireo, ary ahaso tombon-tsoa hanana namana vaovao sy fifandraisana amin'ny isam-batan'olona. Io fandaharam-potoana io dia afaka atao indroa isan-kerin'andro ao anaty efitrano malalaka iray izay misy toerana azo asiana fiara kely kilalao, fitaovana fanaovana fanatanjahan-tena sy hetsika hafa. Asio fialana hetaheta ho an'ny renny sy ny ankizy. Aoriana kely dia afaka asaina manatrika ny kilasin'ny ray aman-dreny, tarika madinika, sns., izy ireo.

Zavatra mampiavaka: ny reny tanora dia ahazo fotoana ivoahana any ivelan'ny trano hihaonana amin'ny reny hafa eo amin'ny fiaraha-monina. Hisy fotoana iresahina momba ny sakafo rehefa mifampizara paika ady sy olana mahakasika ny maha Ray aman-dreny izy ireo

Loharanon-kevitra: Mothers of Preschoolers (MOPS) by Group Publishers.

E. Vondrona/ Herinandro ho an'ny mpanao asa-tanana

Tanjona: mampandray anjara ny ankizy ao anaty hetsika mahafinaritra amin'ny alalan'ny fianarana sy fanaovana karazana asa-tanana.

Famaritana: ny ankizy eo amin'ny fiarahamonina no asaina handray anjara amin'ny hetsika fanaovana asa-tanana foronina. Azao atao amin'ny andro Alahady maraina izy io, amin'ny 9:00 hatramin'ny 12:00 ora, na amin'ny fotoana izay mety hitondran'ny ray aman-dreny ny zanany. Ny fifankazarana amin'ny ankizy sy ny ray aman-dreniny dia zava-dehibe amin'ny fanorenana fifandraisana tsara kokoa.

Zavatra Mampiavaka: ny ankizy dia omena tombotsoa hianatra asa tanana vaovao sy ahazo namana vaovao. Tombostoa iray hafa ahafahana mamantatra ny ray aman-dreny eo amin'ny fiaraha-monina ihany koa izy io.

Loharanon-kevitra: I Can Make It By Myself; Bible Story Crafts for Preschoolers (Group Publishing, Encyclopedia of Bible Crafts for Children, Clip and Tell Bible Stories by Lois Keffer (Group Publishing), Snip and Tell Bible Stories by Karyn Henley (Group Publishing)).

F. Fandaharam-potoana fiarahabana Tongasoa Ny Zazakely

Tanjona: hifankazarana amin'ny reny vaovao eo amin'ny fiarahamonina ary hanohanana azy ireo mandritry ny volana voalohany hitaizany.

Famaritana: miara-mandeha mitsidika ny reny tera-bao ny vehivavin'ny fiangonana. Mety ho namana izany, havana, na mpifanolo-bodirindrina amin'ny vehivavy ao am-piangonana. Entin'izy ireo amin'izany ny sakafo, fanomezana ho an'ilay zaza, ary boky mahakasika ny fikarakarana zaza ho vakian'ilay reny tera-bao. Ao anatin'ny 6-8 volana manaraka izany dia alefa any amin'ilay reny tera-bao ny kojakoja fikarakarana zaza, ary ampiana izy amin'ny fitaizana ny zanany mba ahafahany mivoaka kely.

Zavatra Mampiavaka: izy io dia fandaharam-potoana tena tsara hitaomana ny any ivelany, ho an'ireo reny izay mila fampaherezana sy fanohanana ao anatin'ireo volana voalohany hitaizany. Ny finamanana tsara izay niorina tamin'izany no mety hitarika ho amin'ny tombotsoa hafahana mijoro ho vavolombelona any aoriana kely any.

Loharanon-kevitra: Welcome Baby Program by Kay Kuzma (AdventSource).

G. Fandaharam-Potoana Ho An'ny Ankizy Amin'ny Onjampeo

Tanjona: hitaomana ny ankizy tsy mpandeha am-piangonana amin'ny alalan'ny Onjampeo.

Famaritana: ny fandaharam-potoana ho an'ny ankizy dia alefa indroa na intelo isan-kerinandro amin'ny Onjampeo. Toy izao avy no hita amin'ireny fandaharam-

potoana ireny: tantara ara-Baiboly, tantaran'ny natiora izay mitarika ny ankizy ho amin'ilay Andriamanitra Mpamorona, fijoroana vavolombelona momba ny vavaka ary hira masina manokana.

Zavatra Mampiavaka: io fandaharana amin'ny Onjampeo io dia hitondra tombotsoa mahafinaritra ho an'ny ankizy tsy mpiditra am-piangonana, indrindra ho an'ireo izay mipetraka any amin'ny toerana lavitra, hianarany momba an'i Jesosy sy ny tantaran'ny famonjena.

H. Tariky ny Famakiam-boky Mandendeha

Tanjona: hitaomana ny ankizy eo amin'ny fiarahamonina amin'ny alalan'ny fampindramana boky amin'ny fotoana ty miovaova.

Famaritana: ity "Fitoriana ny Filazantsara Mandendeha" amin'ny alalan'ny fiara ity dia mitsidika tanàna na vohitra amin'ny fotoana tsy miovaova isan-kerinandro. Asaina miditra ho anisan'io tarika io ny ankizy eo amin'izany fiarahamonina izany, izay ahazoany tombotsoa hindramana karazana boky manomboka amin'ny tantara avy ao amin'ny Baiboly hatramin'ny lohahevitra mahakasika ny soa toavina, fahasalamana, ary ny natiora. Avela hitazona ilay boky mandritry ny herinandro izy ireo ary mamerina izany indray amin'ny herinandro manaraka mba ahafahany mindrana boky hafa indray.

Zavatra Mampiavaka: eo andanin'ny tombotsoa ahafahana mindrana boky mahasarika avy amin'io tarika io dia afaka mihaino tantara ara-Baiboly ihany koa ny ankizy mandritry ny "Oran'ny Tantara", sady mankafy ny fampisehoana saribakoly vorodamba maneho ny resaka ara-pahasalamana sy lesona momba ny tombambidy.

Miantomboka eo ny fifandraisana izay azo tohizana amin'ny fandaharam-potoana hafa fitaomana ny ankizy avy any ivelany, hitaomana azy ireo hanaiky an'i Jesosy ho mpamonjy ny tenany manokana.

Loharanon-kevitra: Your Story Hour videos (Review and Herald), Sam Campbell's Nature Stories Series (Review and Herald).

Fifanakalozan-kevitra:

1. Inona no sasany amin'ireo fihaikana atrehana eo amin'ny asa fitoriana atao amin'ny ankizy tsy mpandeha any am-piangonana?
2. Ambarao ny sasany amin'ireo olana lehibe indrindra amin'ny asa fitoriana atao amin'ny akizy ao am-piangonana?
3. Inona no antony mahatonga ny Sekoly Biblikan'ny Fialantsasatra ahafahana mitaona ankizy betsaka kokoa noho ny fandaharam-potoana hafa ho an'ny ankizy?

FOTOANA MANGINA IARAHANA AMIN'ANDRIAMANITRA

Rehefa nanapa-kevitra hanaraka Azy ny ankizy dia mila manokana Fotoana Mangina isan'andro. Ho faly aok'izany ny ankizy rehefa ampianao izy ahita fa Andriamanitra dia te hanokana fotoana manokana iarahana Aminy isan'andro. Ianao dia hampifandray azy ireoamin'ilay hery lehibe indrindra eto an-tany, dia ny Tenin'Andriamanitra.

MANDALINA NY TENINY

Ahoana no fomba hanampiantsika ny ankizintika hampitombo ny fitiavany ny Tenin'Andriamanitra? Andramo ny sasany amin'ireto soso-kevitra ireto:

- A. BOKY FANOLORANTENA HO AN'NY ANKIZY: hevitra tena tsara ho an'ny lehiben'ny Sampana Miadidy ny ankizy ny

fizaràna boky fanolorantena eny an-tananan'ny ankizy tsirairay avy izay manatrika ny Sekoly Sabata, Vondron'ny Baiboly, na fandaharam-potoana hafa ao ampiangonana. Amporisiho ny ankizy tsirairay avy hamaky ny hafatra ary hihaino izay tian'Andriamanitra ambara amin'izy ireo ao anatin'ireo fehezanteny mampieritreritra sy andalana mitondra ho amin'ny fanolorantena ireo.

- B. FANORATANA DIARY: ampianaro mizatra manoratra diary ny ankizy. Omeo diary tsirairay avy izy ireo, tsotra kanefa mahasarika. Asehoy azy ireo ny fomba fanoratana ny heviny rehefa avy mamaky andininy iray ao amin'ny Baiboly na tantara iray fanolorantena izy ireo. Malalaka izy ireo amin'ny fanehoana ny zavatra eritreretiny sy ny fanaovana sary hanazavana izany eritreritra sy fihetsehampo izany.

NY FANORATANA DIARY dia...

Fanoratana any amin'Andriamanitra

Momba ny andronao

Momba ny Famakiana Baiboly nataonao

Momba ireo vavaka nasandratrao

Fandraketana an-tsoratra ny hafatr'Andriamanitra ho anao

Alaivo sary an-tsaina ny zavatra mety ambarany ainao

Inona no mety tiany ataonao?

- D. BAIBOLIN'NY ANKIZY. Afaka mividy Baibolin'ny ankizy any amin'ny Mpampiely Baiboly ianao, amin'ny vidiny tena moraary mizara izany ho an'ny ankizy. Amporisiho

izy ireo hamaky ny Tenin'Andriamanitra. Asehoy azy ny fomba fanamarihana andalana ao amin'ny Baiboly, sy ny fomba fanoratana naoty kely sy zavatra tiana ho tadidiana eo akaikin'ilay andininy. Asaivo manao ny taratasy fanamarihana boky ho azy manokana izy, izay apetraka ao anatin'ny Baiboly mba hanamora ny fizahany ny andininy tena tiany indrindra ao.

E. TARI-DALANA FIANARANA BAIBOLIN'NY SEKOLY SABATA.

Omeo Tari-dalana Fianarana Baiboly (Fatoram-Pahasoavana) iray avy ny ankizy tsirairay avy. Amporisiho izy ireo hianatra ny lesona ary hanao ny hetsika izay natokana atao isan'andro. Asaivo manokana fotoana izy ireo hisaintsainana momba ilay tantara ara-Baiboly eo am-pijerena ireo andininy, eo am-pamenoana ny piozila, sns. Ny fampivelarana fahazarana tahaka izany no hanampy ny ankizy hamantatra an'Andriamanitra miainga avy amin'ny tenany manokana.

F. TARI-DALANA FIANARANA FANAMPINY. Tena manampy be ny ankizy raha toa isika ka afaka manolotra tari-dalana fianarana hafa ho azy ireo, izay miresaka lohahevitra manokana toy ny "Mitafy ny Fiadian'Andriamanitra", (fandalinana ny Efesiana 6:11-17), "Inona No Ambaran'ny Baiboly Momba Ny Olona Mahery Fo?", sy ny hafa izay mahaliana ny ankizy.

VAVAKA ATAON'NY TENA MANOKANA

Ny fampianarana ny ankizy hivavaka sy hifandray amin'Andriamanitra isan'andro dia anisan'ny iray amin'ireo fomba manan-danja hanampiana azy ireo hitombo amin'ny finoana. Nanamafy ny maha-zava-dehibe ny vavaka eo amin'ny fandrafetana ny toetra i Ellen G.White:

“Ny vavaka dia fomba voaosotra mitondra ho amin’ny fahombiazana avy any an-danitra, eo anatrehan’ny ady atao amin’ny fahotana sy ny fampivelarana ny toetra maha-Kristiana.” -*E G White, AA 564*

Ireto misy soso-kevitra hanampiana ny ankizy hampivelatra ny fahazarana mivavaka:

- A. RANTSAN-TANAN’NY VAVAKA. Ampianaro ny ankizy ny hevitra sy ny fomba fijery ny vavaka. Asaivo atsotrany ny tanany havanana na havia, ary ampahafantaro azy ny Rantsan-tanana Dimin’ny Vavaka: fiderana, fisaorana, famelan-keloka, fangatahana, ary vavaka ho an’ny hafa.

Sary tanana

Mivavaka – Mahafinaritra sy Mora

- Midera (ankihibe)
- Mangataka famelan-keloka
- Mivavaka ho an’ny hafa
- Mangataka
- Misaotra (ankihikely)

Ampio ny ankizy handray ny vavaka izay firesahana amin’Andriamanitra, ho toy ny firesahana amin’ny namana. Azon’izy ireo lazaina Aminy izay rehetra tiany ambara! Azon’izy ireo lazaina amin’Andriamanitra ny momba ny androny. Lazao Azy ihany koa raha matahotra ianareo na faly na malahelo. Antsoy Izy hanampy. Misaora Azy noho ny nanaovany azy ireo sy ny fianakaviany. Mangataha famelan-keloka avy amin’i Jesosy.

Amporisiho ny ankizy ahita ny herin’Andriamanitra amin’ny famaliana ny vavaka ataon’izy ireo. Amporisiho ny ankizy mba hivavaka hatrany, fa tsy hametra ny vavaka ataony ho intelo

isan'andro fotsiny na isaky ny misakafo ihany. Ataovy izay mahasarika azy ireo amin'ny fahafahana miresaka amin'i Jesosy sy Andriamanitra amin'ny fotoana rehetra izay tian'izy ireo.

B. DIARIN'NY VAVAKA. Tena hevitra mety tokoa ny amporisihana ny ankizy hanoratra diarin'ny vavaka. Azon'ny ankizy atao ny mamorona ny diarin'ny manokana na afaka manome iray ho azy ireo isika. Tokony ho hita ao anatin'ny diarin'izy ireo ireto fizaràna manaraka ireto:

1. Zavatra hanolorako fisaorana: azon'ny ankizy atao eon y fankasitrahana an'Andriamanitra, eny fa na dia tamin'ny zavatra kely monja aza, toy ny nanampiana azy ireo nitady ny biby fiompiny, fifaliany noho ny fananana mpampianatra tsara, sns.
2. Olona na zavatra tiana entina am-bavaka: amporisiho ny ankizy hanoratra ny anaran'ny olona na hetsika manokana izay tiany entina am-bavaka. Ento eo anatrehan'i Jesosy ny anarana na ny zavatra tsirairay avy.
3. Vavaka izay efa nahazoana valiny: azon'ny ankizy soratana eo ambany ny daty nahazoany ny valim-bavaka tsirairay avy. Ampio izy ahatakatra fa Andriamanitra dia mamaly vavaka hatrany, kanefa tsy amin'ny fomba izay hiheverantsika azy matetika. Ny valiny avy amin'Andriamanitra diamety ho Eny, Tsia, na Andraso. Izany no mitranga satria Andriamanitra no mahalala izay tsara indrindra ho azy ireo.

D. HETSIKA HANANANA VAVAKA MIAINA. Asehoy ny ankizy ny karazana fomba fivavaka ary amporisiho izy ireo hanandrana izany:

1. Namana Mpiara-mivavaka: mitady olona iray iarahana mivavaka, toy ny iray tampo, ray aman-dreny.

2. Vavaka Irahana amin'ny Olona Telo: mitady olona roa hiara-hivavaka amin'ilay zaza, toy ny hoe mpiray tampo roa, ray aman-dreny, dadabe sy bebe na mpira-mianatra.
3. Vavaka Eny Am-Pandehanana: mandehandeha kely eny an-jaridaina, any an-tokotany, na eny amin'ny lalana manodidina ny trano, ary mireska amin'Andriamanitra eny am-pandehanana.
4. Hazakazaky ny Vavaka: mivavaka sady mihazakazaka, ary atao mifantoka amin'i Jesosy hatrany ny saina.

Fifanakalozan-kevitra:

1. Ahoana no fomba hanampiantsika ny ankizy hananany io fahazarana manokana "Fotoana Mangina" io?
2. Ahoana no fomba hanampian'ny fiangonana ny ray aman-dreny amin'ny fanampiana ny zanany hananana fandalinana ara-Baiboly sy fiainam-bavaka misy lanjany?

FIZARANA II

NY FOMBA FIKARAKARANA FANDAHARAM-POTOANA FITORIANA NY FILAZANTSARA AMIN'NY ANKIZY ANY IVELANY

Ny iraka nampanaovin'i Jesosy ny mpianany dia ny hitondra ny Filazantsara amin'ny "karazan'olona rehetra, sy ny samihafa fiteny, ary ny olon-drehetra" ary azo antoka fa anisan'izany ihany koa ny fitoriana ny Filazantsara amin'ny ankizy.

mampahatsiahy antsika i Ellen White fa:

"Rehefa niteny ny mpianany i Jesosy tsy handrara ny ankizy hanatona Azy, dia niteny tamin'ny mpanaraka azy amin'ny sokajin-taona rehetra: mpandraharaha ao am-piangonana, lehiben'ny sampana, mpanampy, ary ny Kristiana rehetra. Mitarika ny ankizy i Jesosy, ary miangavy antsika Izy manao hoe: 'Ampahorio izy ireo

mba ho avy'; tahaka ny milaza Izy hoe ho avy izy ireo raha tsy sakananareo." Evangelism, t.580

Ny fikarohana natao vao haingana ihany koa dia nanohana izany tranga izany, ary nahitana fa ny ankizy latsaky ny 14 taona dia mora mandray kokoa ny Filazantsara. Noho izany, ny fiangonana dia mila mandray izany tombotsoa ahafahana mitory amin'ny any ivelany izany, ary mizara ny Filazantsara amim-pahavitrihana amin'ny ankizy izay mbola tsy nandre mahakasika an'i Jesosy mihitsy. Hitan'i Kristy ny maha-zava-dehibe ny fitoriana amin'ny ankizy:

"Ao amin'ireo ankizy izay nentina hifandray amin'i Jesosy ny ahitany lehilahy sy vehivavy izay tokony ho mpandova ny fahasoavany sy antom-pisian'ny fanjakany, ary ny sasany amin'ireny ho tonga martiora noho ny Aminy. Fantany fa hihaino Azy ireny ankizy ireny ary hanaiky Azy ho Mpanavotra, mihoatra lavitra noho ny fahavononan'ny olon-dehibe, izay maro amin'izy ireny no manana ny fahendren'izao tontolo izao ary mafy fo. Rehefa mampianatra Izy dia nidina hitovy tamin'ny sehatra nisy azy ireo. Izy, ilay Andrian'ny lanitra, no namaly ny fanontanian'izy ireo ary nanao izay ahatsotra ny lesony tena nanan-danja mba hifanaraka amin'ny zavatra takatr'izy ireo amin'ny fahazazany. Namboleny tao an-tsain'izy ireo ny voan'ny fahamarinana, izay hitsiry sy hamokatra ho an'ny fiainana mandrakizay aorian'ny taona maro."

Evangelism, t.579

Na izany aza anefa dia maro ny fihaikana atrehan'ny ankizy amin'izao fotoana izao, izay manakana azy ireo tsy hanatona an'i Jesosy amim-pinoana. Any amin'ny firenena mahantra sy andalam-pandrosoana dia maro ny ankizy no manana fiainana feno fahasahiranana noho ny fahantrana, fanararaotana sy fanaparana, ny hafa any amin'ny firenena mandroso kosa anefa miatrika fakam-panahy eo amin'ny sehatry ny fitiavan-karena, zavatr'izao

tontolo izao, sy ny hafa. I Ellen White dia mamporisika mafy ny fiangonana hitory amin'ny ankizy:

"Ny fihaonana amin'ny lasy ataontsika no iray amin'ireo fitaovana manan-danja indrindra eo amin'ny asa ataontsika. Tokony hisy asa atao ho an'ny ankizy any amin'ny fihaonana any amin'ny lasy rehetra. Aoka ny mpiasa mifanaraka amin'izany hanohy ny fanabeazany ny ankizy hatrany. Angataho ny fitahian'ny Tompo ho an'ireo voa nafafy, ary fandresen-dahatry ny Fanahin'Andriamanitra no hiasa, eny na dia amin'ireo izay tena mbola kely aza. Amin'ny alalan'ny ankizy no ahazoana ray aman-dreny maro." --*Manuscript 52, 1900.Evangelism, p. 584*

"Ny fivoriana ho an'ny ankizy dia tsy natao hanabeazana sy hampialana voly azy ireo fotsiny, fa natao hitondra fiovampo eo aminy. Ary hitranga tokoa izany. Raha manazatra ny finoantsika an'Andriamanitra isika dia afaka hanondro ilay Zanak'Ondrin'Andriamanitra amin'izy ireo, izay nanaisotra ny fahotan'izao tontolo izao." Evangelism, t.582

Mazava izany izao ny alalana ary mila manomboka ny asa fanaovana drafitra ho an'ny fandaharam-potoana fanaovana asa fitoriana ho an'ny ankizy any ivelany isika, amin'ny dia rehetra izay ataony eo amin'ny fiainana. Ny hevitra momba ny fitoriana ny filazantsara any ivelany dia maro araka izay tratran'ny fihevitry ny sainao. Ny Fizaràna I dia nanosokevitra ny amin'ny fandaharam-potoana hitaomana ny ankizy ary afaka manampy ny lisitra izay eo aminao ianao. Tadidio fa ny tanjona farany dia ny ahazoana ny ankizy ary hanampiana azy ireo hamantatra an'i Jesosy ary hanana fifandraisana feno fitiavana sy fanompoana miaraka Aminy.

VONONA...MIOMANA!

Tena faran'izay manan-danja indrindra ny fanomanana ny sehatra rehefa mikasa hanao asa fitoriana ho an'ny ankizy. Asa mirotoroto amin'ny fandaharam-potoana raha tsy mahazo fahalalana be kokoa momba ireo ankizy ianao, momba ilay

fiarahamonina sy ny zavatra ilainy. Tsara kokoa ny manokana fotoana hanaovana drafitra tsara noho ny diso fanantenana sy kivy aoariana kely.

- A. MIVAVAHA MBA AHAZOANA TARI-DALANA. Io no dingana voalohany izay tsy maintsy raisin'ny Lehiben'ny Sampana Miadidy ny Ankizy. Mivavaha mba hitarihan'Andriamanitra ny lalanao, ka hanolorany hevitra momba ny karazana asa izay mifanaraka amin'ny zava-misy.

Ny dingana manaraka dia ny famoriana ny komitin'ny Sampana Miadidy ny Ankizy eo aminareo, na vondron'olona izay manana fitiavana mikarakara ankizy, mba hanao ny drafitra mialoha. Drafitra andrana fotsiny ihany izany, izay azo havaozina sy ampiharina any aoriana.

- B. MANAO FANADIHADIANA ENY ANIVON'NY OLONA. Mba ahafahana manolotra tsara ny zavatra ilain'ny ankizy dia manaova fanadihadiana eny anivon'ny vahoaka eo amin'ny fiarahamonina misy anareo. Toy izao no karazana fanontaniana izay mety ilaina amin'ny fanadihadiana toy izany:

1. Manao ahaoana ny habetsahan'ny mponina eo amin'ny fiaraha-monina? Olona manao ahoana avy no hita ao anatin'izany?
2. Firy ny isan'ny fianakaviana manan-janaka izay mipetraka iray kilometatra manodidina ny fiangonana?
3. Manao ahoana ny fari-piainan'ireo fianakaviana mipetraka iray kilometatra manodidina ny fiangonana?
4. Firy ny isan'ny fiangonana eo amin'io fiaraha-monina io? Misy toeram-pivavahana hafa ve any?
5. Karazana hetsika manao ahaoana ny handraisan'ny ankizy ao anjara?

Rehefa hitanao ny mombamomba ny vahoaka eo amin'ilay fiaraha-monina dia vonona ianao hanao drafitra voafaritra kokoa, ny amin'ny karazana fandaharam-potoana fanaovana asa fitoriana mahomby ho an'ny ankizy eo amin'ny fiarahamonina misy anao.

D. FANTARINA NY FANDAHARAM-POTOANA LOHA-LAHARANA. Rehefa manao ny fandaharam-potoana ho an'ny ankizy ianao dia jereo tsara hoe mifanaraka amin'ny zavatra izay ilain'ireo ankizy tianao hiantefana sy taomina ireo ve ny fandaharam-potoana volavolainao. Fandaharam-potoana iray hatramin'ny telo hanombohana azy ary aza mihevitra hoe maro loatra no heverinao atao. Tsara kokoa ny mahomby amin'ny fandaharam-potoana iray izayahitana ankizy maro mahafantatra an'i Jesosy, noho ny hoe manao fandaharam-potoana maro loatra kanefa ratsy be. Rehefa voavolavola avokoa ny antsipiriany rehetra dia omeo ny komity izany mba holaniany.

E. FANTARINA NY FOMBA AHAZOANA FITAOVANA. Rehefa manomana ny fandaharam-potoana fitoriana ho an'ny ankizy dia tena hevitra mety ny fitanana an-tsoratra na fandraisana naoty ireo fitoavana mety ilaina. Anisan'izany ny olona mpanampy amin'ny fampianarana fahaiza-manao, asa tanana sy tantara, fitoavana toy ny boky, sarimihetsika, loko, ary fitaovana hafa fanabeazana, fomba ahazoana vola, ary ny toerana hivoriana. Zava-dehibe ny tsy fanadinoana ny trano famakiam-boky eo an-toerana na ny fiangonna rahavavy izay afaka manampy amin'ny fanolorana ireo fitaovana sasany izay mety ilainao.

F. FANOHANANA ARA-BOLA HO AN'NY FANDAHARAM-POTOANANAREO. Omany ny tontalin'ny vola mety ho lany ary mangataha vola any amin'ny komitin'ny fiangonana hampandehanana ilay fandaharam-potoana fanaovana asa fitoriana. Raha kely fotsiny ny volanareo dia aoka hitady hevitra hanangonana

vola ho an'izany tetikasa izany. Hangony ny fanampiana avy amin'ny mambran'ny fiangonana izay manana fitiavana ny ankizy. Aza adino ny mampandray anjara ny ankizy ao amin'ny Sekoly Sabatanareo amin'ny fanampiana amin'ny fanangonam-bola ho an'izany fandaharam-potoana fitoriana ny Filazantsara amin'ny ankizy eo amin'ny fiaraha-monina izany. Manaova foaran'ny sakafo, fivarotana zavatra efa niasa, fivarotana mofo, ary hevitra hafa izay mety ahazoana vola. Azon'ny ankizy ao am-piangonana atao tetikasa misionera ho azy ireo izany.

G. FAMPAHAFANTARANA ILAY FANDAHARAM-POTOANANAREO. Na tsara toy inona aza ny fandaharam-potoananareo kanefa tsy fantatry ny olona ny fisiany dia handamoaka izany. Mitadiava fomba ampahafantarana ny fandaharam-potoananareo eo amin'ny fiaraha-monina, mba ahafantaran'ny fianakaviana ny momba izany ary handefasany ny zanany. Afaka manao taratasy lehibe fametaka amin'ny rindrina ianareo, mizara taratasy kely mahasarika isam-baravarana, na mandefa filazana amin'ny onjampeo, fahitalavitra, na gazety. Mangataha alalana ahafahanareo mametaka ny taratasy lehibe any amin'ny sekoly, any amin'ny toeram-pamakiam-boky eo an-toerana, na amin'ny toeram-pivarotana lehibe. Ampandraiso anjara amin'ny fampandrosoana izany fandaharam-potoana ny mambran'ny fiangonana. Aza adino ihany koa ny mampandray anjara ny ankizy ao amin'ny Sekoly Sabata misy anareo amin'ny fampiroboroana izany fandaharam-potoana mahafinaritra ho an'ny ankizy eo amin'ny fiarahamonina izany.

H. MANAO NY TOMBAN'EZAKY NY FANDAHARAM-POTOANANAREO. Zava-dehibe ny fanaovana ny tomban'ezaky ny fandaharana reotra natao ho an'ny ankizy. Manomàna taratasy fohy fanadihadihana momba ny tomban'ezaka ary asaivo mamaly fanontaniana tsotra ny ankizy izay nanatrika ireny

fandaharana ireny. Ity misy santionany amin'ny taratasy
fijerena ny tomban'ezaka:

Ahoana Ny Hevitro?

Ataovy anaty BORIBORY ny endrika izay maneho ny
valiteninao.

1. Heveriko fa mampiala voly sy mahaliana ity fandaharam-
potoana ity. J L
2. Tiako ireo asa-tanana natao. J L
3. Tsara fanahy sady tena nanampy ireo mpampianatra. J L
4. Nahazo namana maro aho. J L
5. Tiako ny manao hira vaovao. J L

NAOTY

- 1 Ellen G. White, *Ministry of Healing* (Boise, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 1905), 42.
- 2 David Bell and Rachel Heathfield, *Mission Possible: Ideas and Resources for Children's Evangelism* (Warwick, England: CPAS, 2000), 29-36.
- 3 Lorna Jenkins, *Shouting in the Temple* (Singapore: Touch Ministries, 1999), 202.
- 4 George Barna, *Transforming Children into Spiritual Champions* (Ventura, California: Regal Books, 2003), 58.
- 5 Ibid 58.
- 6 Leviticus 23:40-43.
- 7 Luke 2:43-46.
- 8 Myrna Tetz, *We Can Keep Them in the Church* (Nampa, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 2004).
- 9 Exodus 10:10-11
- 10 George Barna, *Transforming Children into Spiritual Champions* (Ventura, California: Regal Books, 2003), 58.
- 11 Ibid 58.
- 12 Ibid 60.
- 13 Ibid 61.
- 14 Ibid 72.
- 15 David Bell and Rachel Heathfield, *Mission Possible: Ideas and Resources for Children's Evangelism* (Warwick, England: CPAS, 2000).